

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

Overzicht van de Vlaamse Rechtsliteratuur gedurende het gerechtelijk jaar 1953-1954

Te allen kante kan men in de laatste tijd een frisse ontluiking van het Vlaamse leven vaststellen. De loomheid, die gedurende jaren geheerst had, werd stilaan afgeschud en er zijn tekenen dat de Vlaamse beweging een positieve herleving vertoont. De werkzaamheden van het Lodewijk De Raet-comité, de 11 Juli-rede van de burgemeester van Antwerpen, de gezamenlijke actie van vooraanstaande persoonlijkheden der drie politieke partijen in verband met de Brusselse wantoestanden laten de hoop toe dat meer en meer de Vlaamse gemeenschap bewust wordt van de noodzakelijkheid zich te beschermen tegen gebieds-roof en geestesvervreemding.

De laatste maanden hebben er zich werkelijk sensationele gebeurtenissen op het algemeen Vlaamse plan voorgedaan.

Het allergewichtigste blijft toch steeds de prestaties van het Vlaams geestelijk leven op het gebied van wetenschap en van kunst. En wanneer wij nagaan wat er gedurende het verlopen rechterlijk jaar voortgebracht werd op het terrein der rechtswetenschap, mogen wij uiterst tevreden zijn. Vooruitgang is er onafgebroken en talrijke belangrijke werken zijn ons juridisch wetenschappelijk patrimonium in de Nederlandse taal komen verrijken.

* * *

De juridische terminologie blijft nog steeds voor onze Vlaamse juristen een gevaarlijke struikelsteen, niettegenstaande de belangrijke rechtskundige woordenboeken die in de laatste tijd het licht hebben gezien, zoals de nieuwe editie van het oude werk van Bellefroid en dan de zeer verscheiden, doch alle voortreffelijke woordenboeken van Brassine, Steensels, Schrijvers, Ketelaer en Van Grieken e.a.

Deze reeks is thans verrijkt geworden met een postuum werk van de betreurde Vlaamse philoloog René Verdeyen, professor aan de Universiteit te Luik : « *Dictionnaire juridique Français-Neerlandais - Nederlands-Frans juridisch woordenboek* ». De heer Verdeyen was een vooraanstaand lid van de commissie tot vertaling van de Belgische wetteksten en hij had tijdens zijn leven een zeer uitvoerige Frans-Nederlands juridische woordenlijst opgesteld, in verband met het werk dat hij met zoveel zorg in de commissie

verrichtte. Deze woordenlijst is thans gepubliceerd geworden met een voorwoord van Professor Emile Van Dievoet, en zoals deze het in zijn voorrede onderlijnt zal dit werk van de bevoegde Luikse lexicograaf zonder twijfel zeer veel bijdragen tot de vastheid en eenvormigheid van de rechtstaal in ons land, wat een onontbeerlijke voorwaarde is voor een streng wetenschappelijke beoefening van het recht.

* * *

Op het gebied van het burgerlijk recht kunnen wij met fierheid wijzen op een zeer belangrijke aanwinst, namelijk het uitstekend proefschrift van Mr Jan Ronse : « *Aanspraak op schadeloosstelling uit onrechtmatige daad* ». Dit werk is stellig een van de allerbeste, welke tot nog toe in het Nederlands over het burgerlijk recht verschenen zijn. Het is een uiteenzetting, in een verhoog van bijna 500 bladzijden, van alle aangelegenheden welke zich bij het zo actueel vraagstuk van de schade en haar vergoeding voordoen. Het is een merkwaardig stuk werk, dat uitmunt door zijn logische indeling, zijn overvloedige documentatie en zijn zelfstandige conclusies. Het materiaal, dat in dit boek verwerkt is geworden, is ontzaglijk. Niet alleen werden de rechtsleer en de rechtspraak van al wat met het schadeprobleem verband houdt op grondige wijze uitgediept, doch Mr Ronse geeft blijk van een uitzonderlijk brede kennis van het vergelijkend recht in de verschillende landen, waarbij vooral zijn kennis van de Nederlandse en Zwitserse literatuur en jurisprudentie opvalt.

Hoe zeer heeft men niet reeds getracht een juiste bepaling van de schade te geven? Beroemde theorieën zijn in verschillende landen verkondigd geworden en er zijn er geen die geen vat geven aan de critiek. Mr Ronse bespreekt ze alle op grondige wijze en geeft duidelijk de bezwaren aan welke zich bij de toepassing van deze theorieën voordoen, om dan tot de eigen oplossing te komen die de schade opvat als de krenking niet van een recht, maar wel van een rechtmatig belang. Dat hieruit belangrijke conclusies voortspuiten toont de schrijver in de volgende hoofdstukken van zijn boek, waarin hij deze bepaling toetst aan haar toepassingen.

Aan de hand van omvangrijke beschouwingen en

ontledingen van rechtspraak toont de auteur aan welke de voorwaarden van ontvankelijkheid en grondigheid zijn van de aanspraak uit onrechtmatige daad in verband met de bewijslast van partijen ten aanzien van de schade en het zeker vaststaan van deze laatste. In verband hiermede komt Mr Ronse tot de conclusie dat, wanneer loutere vrees voor hypothetische schade in principe geen voldoende grondslag kan zijn voor de vordering uit onrechtmatige daad, daarentegen de gegronde vrees wegens een ernstige bedreiging van schade als voldoende krenking van het belang van de aanspraakmakende persoon zal dienen erkend te worden.

Het vraagstuk te weten wie gerechtigd zijn aanspraak te maken op schadevergoeding en welk hun hoedanigheid dient te zijn komt dan ter sprake, wat aanleiding geeft tot een uitvoerig overzicht der rechtspraak betreffende de rechten van gescheiden echtgenoten, verloofden, bijzit en minnaar, natuurlijke of ongebooren kinderen, enz. Ook de rechten van derden tot aanspraak op schadevergoeding worden in een afzonderlijk hoofdstuk onderzocht, waar dan verder de verdeling van schadeloosstelling tussen de aanspraakgerechtigden de aanleiding is tot de bespreking van de jurisprudentie op dit stuk.

Na deze eerste titel van het boek wordt in de tweede titel het herstel van de schade als voorwerp van onderzoek genomen, namelijk de begroting van de schade, de menigvuldige vormen waarin het herstel mogelijk is, de geldelijke schadeloosstelling in haar verschillende modaliteiten of specifiek herstel. Een afzonderlijk kapittel bespreekt de begroting *ex aequo et bono*.

In titel drie wordt de extrapatrimoniale schade behandeld (pijn, smart en zedelijke schade) met een bespreking van de uitvoerige rechtspraak op dit zo omstreken terrein. Hierbij vooral valt de zeer uitgebreide kennis van Mr Ronse, wat het vergelijkend recht betreft, bijzonder in het oog.

Deze korte vermelding van wat in het boek wordt behandeld geeft slechts een zeer vaag idee van zijn rijke inhoud. Het is een wetenschappelijk werk van zeer hoogstaande waarde, dat de rechtsliteratuur in andere talen ons stellig kan benijden. Met dit werk heeft Mr Ronse, die reeds zeer jong zijn sporen verdiend heeft als uitzonderlijk begaafd en werkzaam jurist, op definitieve wijze zijn grote wetenschappelijke waarde bevestigd. Misschien zou een nazicht op taalkundig gebied, wat sommige uitdrukkingen en zinswendingen betreft, voorzeker nuttig geweest zijn, doch dit detail verdwijnt voor de werkelijk uitzonderlijke betekenis van dit merkwaardig proefschrift, dat een van de grote boeken zal blijven van onze Vlaamse rechtsliteratuur.

* * *

Verheugen wij ons ook dat er ons thans door de heer *Uyttenhove* een Nederlandse bewerking is verstrekt geworden van de « *Modellen van erfenisvereffening* » van de heer *Lecharlier*, inspecteur-generaal van het Bestuur der Registratie en Domeinen, dat zowel voor de studenten als voor notarissen, advocaten en ambtenaren der registratie een ideaal leerboek en naslagwerk is.

* * *

Het strafrecht kreeg een interessante aanwinst door het werk van Mr *J. M. Michiels*: « *Verlating van familie in Belgisch en Frans recht* », dat uitgegeven werd door de Vlaamse Rechtskundige Bibliotheek. Zowel op theoretisch als op praktisch gebied geeft dit werk ons een rijke schat van wetenswaardigheden.

Het historisch ontstaan van de wet, haar juiste bedoeling, haar praktische toepassing, haar tekortkomingen en haar vergelijking met gelijkaardige instellingen in andere landen, geven aan de schrijver de gelegenheid tot belangwekkende beschouwingen. Een kritische uiteenzetting besluit het boek, waarin de mogelijkheden tot wijziging van de wet en tot betere aanpassing aan het doel dat ze nastreeft worden ontleed in het licht van de verhouding tussen haar preventieve en repressieve werking.

Het werk bevat statistieken betreffende de toepassing der wet, alsook de wetgevende teksten over hetzelfde onderwerp, die in voege zijn in andere landen.

* * *

Aangaande het burgerlijk procesrecht heeft Mr *R. van Lennep* ons thans het vierde deel geschonken van zijn uitgebreid « *Belgisch burgerlijk procesrecht* ». Er werd aangekondigd dat dit standaardwerk acht delen zou bevatten, zodat het reeds op een paar jaar tijd tot de helft van zijn omvang is uitgegroeid.

Het dit jaar verschenen vierde deel behandelt de « *Berechting* », waarvan de eerste afdeling de beraadslaging en vooral het vonnis bespreekt, o.a. het verstek, de uitspraak, de minuut en het zittingsblad, de verbetering en aanvulling, alsook de verklaring van de vonnissen, een uitgebreid terrein waarop de jurisprudentie welig heeft gewoekerd. Hierbij sluit aan wat de schrijver noemt « *Bijkomende berechting* », waarmee hij bedoelt de kosten, de termijnen voor uitvoering, de lijfswang, de dwangsom, de intresten en de schadevergoeding. Over de motivering der vonnissen publiceert Mr van Lennep destijds een afzonderlijk boek, dat algemeen de aandacht trok en dat ten eerste gewaardeerd werd. De stof ervan is thans in dit vierde deel van het burgerlijk procesrecht verwerkt geworden. De evocatie maakt het voorwerp uit van een originele synthese en het boek wordt afgesloten met een afdeling, welke de auteur betitelt « *Berechtingsnormen* », waaronder enigszins disparate richtlijnen, die de rechter bij zijn uitspraak leiden, worden samengebracht. In zijn originele opvatting begrijpt Mr van Lennep er onder de meest algemene gevoelens en gedachten die de rechter nopen in een bepaalde zin te beslissen in overeenstemming met de hoogste eisen van een goede rechtsbedeling, namelijk de conceptie van de publieke orde, de Romeinse rechtspreuken, de berusting in de wijsheid van de rechtbank, het tergend en roekeloos geding, enz.

Dit vierde deel van het grote leerboek der burgerlijke rechtspleging is volledig uitgewerkt in dezelfde zin als de drie vroegere delen, met een overvloed van kennis, een zeer originele visie op zekere vraagstukken en een lichte slordigheid bij de behandeling van sommige problemen, die volkomen begrijpelijk is bij het razend tempo waarin de schrijver zijn werk publiceert.

* * *

In samenhang met de verschillende werken, welke Mr van Lennep reeds uitgaf over arbitrage-vraagstukken heeft hij thans de uitstekende gedachte gehad enkele van de afzonderlijke studiën, welke hij aan de arbitrage wijdde, in één boek te verzamelen: « *Studiën over privaatrechtelijke arbitrage* ». Dit boek zal door de specialisten zeer gewaardeerd worden. Het bevat een eerste reeks studiën aangaande de aan de arbitrage verwante rechtsfiguren, de transactie, de expertise, de dispatch, de naasting, de taxatie van erelonen, de taak van de scheidsrechter-verslaggever en het bindend advies.

Een tweede afdeling behandelt de arbitrage in de gemeenschappen, zoals de burgerlijke vennootschap, de feitelijke vereniging en de handelsvennootschappen. De arbitrage in het verzekeringswezen maakt het voorwerp uit van een derde afdeling, waarbij een uitvoerige bespreking voorkomt van de zeetransportverzekeringsspolis van Antwerpen.

Eindelijk worden in een laatste hoofdstuk de meest verscheiden problemen gegroepeerd die met arbitrage verband houden, zoals het gebruik der talen in scheidsrechterlijke geschillen, de arbitrage en de advocatuur, de arbitrage en de strafwetgeving, de falen en de openbare orde.

Het doorlezen van deze bundel zal voor velen een openbaring zijn, eerst en vooral wat betreft het uitgebreid terrein dat door de arbitrage wordt bestreken en tevens wat betreft de grondige kennis die Mr van Lennep op dit gebied aan de dag legt.

* * *

De « *Algemene Practische Rechtsverzameling* » is het vorig jaar van wal gestoken met enkele uitstekende tractaten, die dadelijk de degelijkheid van de onderneming hebben bewezen en die er van eerstaf het succes van verzekerd hebben. Gedurende dit gerechtelijk jaar zijn niet minder dan vier verhandelingen in de A. P. R. verschenen. Ze zijn van ongelijke uitgebreidheid maar van even grote degelijkheid.

De heren F. Dumont en G. Stevigny schreven onder het trefwoord « *Belastingen* » een verhandeling over de verzoeningsrechtspleging in zake directe belastingen, ingesteld door de wet van 24 Juli 1953. Het is een model van zakelijkheid en klaarheid. Het tractaat bevat een onderzoek naar de grondwettelijkheid van de verzoeningsrechtspleging en haar verhouding tot verschillende wetgevende bepalingen. Het onderzoekt daarna de juiste taak die aan het Openbaar Ministerie als verzoeningsorgaan door de wet van 1953 is toevertrouwd geworden en geeft dan een commentaar van de artikelen der wet, waardoor alle onzekerheden worden opgelost en een duidelijke lijn voor de toepassing dezer wet wordt getrokken.

De zo belangrijke en helaas zo verwarde wet op de « *Huur van handelshuizen* » is behandeld geworden door de Heer Ach. Pauwels, vrederechter te St.-Niklaas. Tussen de vele commentaren, welke reeds over deze wet het licht zagen, kan dit van de Heer Pauwels als een van de allerbeste beschouwd worden. De wetenschappelijke methode en de degelijkheid, die de vroegere werken van de Heer Pauwels over het recht der polders kenmerkten worden in dit tractaat teruggevonden. Vele van de commentaren, die onmiddellijk het licht zagen na de uitvaardiging van de wet werden in der haast opgesteld en dragen zichtbare sporen van deze werkwijze. De Heer Pauwels heeft thans de tijd gehad om de toepassing van de wet in de rechtspraak grondig te volgen en hij heeft van het geheel een voortreffelijke synthese geleverd, die zonder twiifel een van de beste wegwijsers zal zijn voor de toepassing van deze wet, waarin zoveel voetangels en klemmen verscholen liggen.

Een bijzonder te waarderen bijdrage tot de A. P. R. is het werk van de Heer Referendaris André Cloquet over de « *Factuur* ». Laten wij eerst het feit begroeten dat de schrijver dit onderwerp ter behandeling heeft gekozen. Het is inderdaad een zeer belangrijk onderwerp, waarover nog werkelijk geen enkele uitvoerige verhandeling verschenen was, ook niet in de Franse taal. Het tractaat is uitgegroeid tot een lijvig werk van 262 bladzijden, waarin de stof werkelijk wordt uitgeput en waarin achtereenvolgens op de meest grondige

wijze met het in aanmerking nemen van een overvloedige rechtspraak, de aard, de kenmerken en de vermeldingen van de factuur worden onderzocht, haar bewijskracht en eindelijk haar overdracht en inpandgeving, met commentaar der desbetreffende wet van 25 October 1919; waarna uiteindelijk de factuur in verband wordt gebracht met de onrechtmatige daad bij misdrijven, zoals valsheid, enz.

Deze bijdrage vormt een originele en onmisbare aanwinst in zake handelsrecht en strekt tot eer zowel van de auteur, die er zich een reusachtige inspanning voor getroost heeft, als voor de A. P. R., die hierin een van haar beste bijdragen heeft gevonden.

De Heer R. Ponnet leverde eindelijk nog een verhandeling over de « *Leurhandel* », waarbij economisch recht, strafrecht en administratief recht tegelijkertijd betrokken zijn.

Al deze merkwaardige geschriften, die van de A. P. R. reeds een onmisbaar werkinstrument voor alle juristen hebben gemaakt, zijn gepubliceerd met een methode die alle waardering verdient: volstreekte gelijkaardigheid in vermeldingen, aanhalingen en verwijzingen, duidelijke scheiding van meer en minder gewichtige teksten en merkwaardige typographie. Zij zijn van aard om van nu af reeds de Algemene Practische Rechtsverzameling te stempelen tot een van de grote verzamelingen van het Belgisch recht, dat niet alleen de Vlaamse rechtsliteratuur dadelijk op een hoger plan heeft gebracht, doch dat weldra ook door de Frans-talige Belgische juristen wegens de degelijkheid en uitgebreidheid van zijn inhoud niet langer zal kunnen verwaarloosd worden.

* * *

Het administratief recht, dat in deze tijd zulke grote vlucht heeft genomen en zulke geweldige betekenis heeft gekregen voor het maatschappelijk leven, is ook aanleiding geweest tot de publicatie van werken van betekenis.

Een algemeen overzicht van administratief recht, zoals er in de laatste tijd in Nederland zoveel verschenen zijn, hadden wij in België nog niet in de Nederlandse taal. Dit overzicht is ons thans gegeven geworden door Prof. Dr Mast van de Gentse Universiteit, lid van de Raad van State. In de bekende serie der cursussen gedoceerd aan de Universiteit te Gent en uitgegeven door de Standaard-Boekhandel, verscheen zijn « *Overzicht van het administratief recht* ». Het is een uitstekende cursus waarin, na de gebruikelijke inleiding betreffende het wezen van het administratief recht en zijn bronnen, met vermelding van de Belgische bibliographie, algemene hoofdstukken gewijd worden aan de openbare dienst, de centralisatie, decentralisatie en deconcentratie, het openbaar ambt (rechtstoestand van de ambtenaar), het regime van de goederen (openbaar en privaat domein), de vergunningen en concessies, de onteigeningen, de opesingen en de wegen. Daarna behandelt de schrijver de territoriaal gedecentraliseerde publieke lichamen, de provincie, de gemeente, enz. om eindelijk uitvoerig de taak van de Raad van State te behandelen als beschermer van de particulieren tegen onrechtmatig bestuur.

Dit werk, dat de studenten zoveel diensten zal bewijzen, zal ook door andere belangstellenden met veel vrucht geraadpleegd worden. Het is heel en al zakelijkheid en het verstrekt enkel positieve gegevens zonder te verdolen in zuiver algemeen theoretische bespiegelingen.

De Heren Max Renaudière en Louis Vandeput gaven een praktisch handboek uit over de « *Onderstands-woonst* », een stof die nog steeds aanleiding geeft tot

talrijke betwistingen tussen gemeenten, commissies van openbare onderstand en particulieren. Zoals de Heer *Delhuvenne* het in zijn voorwoord terecht doet opmerken is de wet van 27 November 1891, die het probleem van de onderstandswoonst regelt, reeds zeer oud en had zij in verband met de geweldige sociale evolutie, welke zich sedert haar ontstaan heeft voorgedaan, een verjongd commentaar, dat rekening houdt met de rechtspraak der laatste jaren, volstrekt nodig. Het werk van Renaudière en Vandepuut voldoet volledig aan deze behoefte. Het is uitgegeven in de mooie serie « Keurbibliotheek » van de uitgeverijfirma Die Keure te Brugge.

Over de « *Onteigening ten algemenen nutte* » gaf Drs W. Grauls een uiterst nuttige verzameling uit van wetgeving, onderrichtingen en rechtspraak betreffende deze stof. De samensteller van dit werk heeft vooral de bedoeling gehad een « status questionis » op te maken en de procedure der onteigening te doorlopen in al haar verschillende facetten volgens een logische ordening van de teksten, waarbij dan een beperkt commentaar en een overvloedige aanhaling van rechtsleer en jurisprudentie alle gewenste toelichtingen verschaffen.

Deze origineel opgevatte uitgave zal zowel aan de administraties als aan de advocaten te appreciëren diensten bewijzen.

In verband met het administratief recht dient nog gewezen op het uitvoerig en voortreffelijk werk van de hand van de Heer *Robert Senelle*, auditeur bij de Raad van State « *Wetgeving op de materiële oorlogsschade aan private goederen* ». Twee gekende en terecht hoog gewaardeerde monografieën van Prof. J. Van Houtte en van staatsraad A. W. Vranckx behandelden reeds deze stof, doch sedert deze werken verschenen, werden nieuwe wetten in voege gebracht en heeft de rechtspraak van de Raad van State talrijke betwiste punten op definitieve wijze opgelost.

Terecht verklaart Minister Vermeylen, die het voorwoord schreef voor het boek van de heer Senelle, dat het uitmunt door eenvoud en klaarheid en onderstreept hij dat een echte wetenschap zich gewoonlijk op eenvoudige wijze uitdrukt. Het werk van de auteur geeft aan de belangstellenden dadelijk de gezochte inlichting of oplossing.

* * *

Wat op administratiefrechtelijk gebied hoofdzakelijk in het licht dient gesteld is het verschijnen van de eerste delen van het « *Administratief Lexicon* », dat zich voorstelt een werkelijke encyclopedie te worden van het administratief recht in België. Het werk is opgevat volgens een uiterst moderne methode, het bevat beknopte artikelen over alle trefwoorden die belang hebben in het administratief recht en wordt uitgegeven op losse bladen, die samengebundeld zijn in zeer handige bandjes in plastieke stof, die toelaten voortdurend de tekst op peil te houden. Een zestal deeltjes zijn thans reeds verschenen en daarin komen, naast beknopte uiteenzettingen, ook meer uitgebreide tractaten voor betreffende sommige trefwoorden.

Prof. Mast behandelde « *De grondwet en het gebruik der talen* », alsook de « *Vrijheid van drukpers* ». De Heer U. Van der Molen gaf een uitvoerige studie over « *Het gebruik der talen in bestuurszaken* » en de Heer Vliebergh behandelde « *Het gebruik der talen bij het leger* ». De bekende specialist van het polderrecht, vrederechter Ach. Pauwels, gaf een nieuwe synthese van al wat polders en wateringen betreft.

Wijzen wij vooral op de zo nuttige studie van de Heer H. Buckinx over de « *Epuratie* », waarin de verschillende wetten op dit gebied tot eenheid worden herleid in een overzichtelijk geheel.

Het Administratief Lexicon, samen met de Algemene Practische Rechtsverzameling, zullen in een nabije toekomst ongetwijfeld de sterke steunzuilen worden van de rechtstudie in het Vlaams gedeelte van ons land.

* * *

Het sociale recht was voor Prof. Van Goethem, de bekende specialist op dit gebied, aanleiding om in de serie der cursussen gedoopt aan de Gentse universiteit, een reeks werken uit te geven hoofdzakelijk bestemd voor de studenten, doch die, gezien de snelle wijzigingen welke zich bij deze stof voordoen, alle juristen ten zeerste zullen interesseren.

In de cursus « *Arbeidsrecht* » is ook de jongste wijziging in zake arbeids- en bediendencontract verwerkt geworden. Het is een meer beknopte samenvatting van het groot boek over « *Arbeidsrecht* » dat Prof. Van Goethem in 1951 uitgaf samen met de Heer Geysen.

Drie andere delen van de cursus, die de algemene titel draagt « *Beginnselen van sociale wetgeving* », behandelen achtereenvolgens verschillende takken van het sociale recht. « *De Sociale zekerheid in het Belgisch recht* », handelt over de verzekering tegen ouderdom en vroegtijdig overlijden, ziekte en invaliditeit, over de kinderbijlagen, de werkloosheidsverzekering en het jaarlijks verlof.

De cursus « *Sociale voorzorg* » bestudeert de wetgeving op de arbeidsongevallen, de beroepsziekten, het fonds voor gebrekkigen en verminkten, de huisvesting en de gezinszorg.

Eindelijk wordt in de cursus « *Syndicaal recht* » de aandacht gewijd aan de vrijheid van vereniging, de wettelijke beroepsverenigingen, de paritaire comités, de collectieve arbeidsovereenkomsten, de ondernemingsraden, de nationale arbeidsraad, de bedrijfsrevisoren en de instellingen tot bemiddeling bij collectieve arbeidsgeschillen.

Geen afdeling van het recht is thans zo weinig gekend als het sociaal recht en de meeste juristen voelen zich op dit terrein volkomen vreemd, waaraan de voortdurende wijzigingen en aanvullingen van dit recht natuurlijk schuld hebben.

De cursussen uitgegeven door Prof. Van Goethem geven op uiterst bevattelijke wijze de juiste stand weer van de tegenwoordige wetgeving en van de administratieve praktijk. Het is een genot op deze eenvoudige en degelijke wijze geleid te worden in de doolhof der sociaalrechtelijke wetgeving.

Aan een tak van het sociaal recht de « *Publiekrechtelijke organisatie van het bedrijfsleven* » heeft Mr Georges F. De Cuyper een monografie gewijd die in ons land de enige is welke de recente wetgeving op dit gebied grondig wetenschappelijk heeft bewerkt. De principes die onze wetgever hebben geleid worden in een voorafgaandelijk hoofdstuk ontleed, waarna dan de samenstelling, de taak en bevoegdheid van de raden en comités, hun bestuur en hun werking worden nagegaan. Het is een uitgebreide en volstrekt nieuwe stof, die tot nog toe al te weinig gekend is doch die voor de sociale en economische ordening van ons land voortdurend meer belang zal krijgen.

Al degenen die betrokken zijn bij de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie in ons land zullen in het boek van Mr De Cuyper al vinden wat ze zoeken en haast op elke bladzijde nieuwe wetenswaardigheden ontdekken.

* * *

Wij mogen niet nalaten ook nog een werk te vermelden van de onvermoeibare Prof. Emile Van Dievoet, een werk van zuiver bibliographische aard, dat echter

aan de studie van het verzekeringswezen, waarvan Prof. Van Dievoet een zo zeer gewaardeerd specialist is, de grootste diensten zal bewijzen. Het is de « *Catalogus van de Internationale verzekeringsbibliotheek te Leuven* », waarin methodisch geklasseerd werden al de werken verschenen in de verschillende landen betreffende het verzekeringswezen. Het geldt hier een bibliographische verzameling van 9000 titels, waarin vele zeldzame werken, universitaire proefschriften en monografieën op alle gebied van het verzekeringswezen systematisch werden gerangschikt.

Deze verzameling biedt rijke hulpbronnen voor al degenen die zich met het verzekeringswezen bezighouden, en deze catalogus is daarbij voor alle juristen een werkinstrument van allereerste waarde dat onze juristenwereld Prof. Van Dievoet dankbaar zal zijn te hebben willen samenstellen.

* * *

Mr Eugene Boon publiceerde een handig boekje, waarin een bloemlezing wordt uitgegeven uit gerechtelijke betwistingen betreffende de binnenscheepvaart, getiteld « *De binnenscheepvaart in het levende recht* ». Het is geen verzameling van vonnissen of arresten, doch een vijftigtal betwistingen die tot rechterlijke beslissingen aanleiding hebben gegeven worden door de schrijver in het kort samengevat. Het vonnis of arrest dat deze betwisting beslechtte wordt in algemene lijnen ontleed, waarop dan commentaar volgt. De tekst zelf van de rechterlijke beslissing wordt niet gereproduceerd maar er wordt naar verwezen in de publicatie waarin deze tekst verscheen. Voor de praktijk van de binnenscheepvaart zal dit boekje stellig uiterst vruchtbaar zijn.

* * *

Nog een paar werken wensen wij te vermelden die geen zuiver juridische werken zijn, doch op de nevengebieden van het recht liggen.

In de eerste plaats het rechtshistorisch werk van de Heer Jos Van der Straeten over « *Het Charter en de Raad van Kortenberg* ». Dit universitair proefschrift, uitgegeven in de publicaties op het gebied der geschiedenis en der philologie door de Universiteit te Leuven is een rechtshistorisch werk van grote betekenis gesteund op archiefbronnen en op een omvangrijk historisch materiaal. Van dit belangrijk Charter werd tot nog toe in onze nationale historiographie geen afzonderlijke studie gemaakt. Het is nochtans een stuk dat in de historische ontwikkeling van ons publiek recht van zeer grote betekenis is en het werk mag dan ook stellig niet in het tegenwoordig overzicht vergeten worden.

Zo is het ook met het boek van Dr L. Dupré, « *Het vertrekpunt der marxistische wijsbegeerte. De critiek op Hegel's staatsrecht* ». Al geldt het hier een zuiver filosofisch werk, hoort toch de critische uiteenzetting van het staatsrechterlijk systeem door Hegel ontworpen thuis in de algemene rechtstheorie en de wijsbegeerte van het recht.

* * *

Wie dit overzicht overschouwt zal voorzeker moeten erkennen dat de oogst van dit jaar voor de Vlaamse rechtsliteratuur gezegend geweest is. Laten wij hierin het beste bewijs zien van het heropleven onzer Vlaamse levenskracht door de bloei onzer Vlaamse cultuur.

René Victor.

XVe Congres van de « Union Internationale des Avocats » te Brussel (8-13 September)

Van Woensdag 8 September 1954 tot en met Maandag 13 September daaropvolgend had te Brussel het XVe Congres plaats van de Union Internationale des Avocats, onder het voorzitterschap van de heer Stafhouder Mr Jean Thevenet.

De U. I. A. werd in 1927 te Charleroi opgericht door Mr Charles Gheude, van de Balie te Brussel, die ook haar eerste voorzitter werd en thans haar ere-voorzitter-stichter is.

Sindsdien, afgezien van de onderbreking tijdens de oorlogsjaren en de tijdvakken er onmiddellijk op volgende, werd er ieder jaar een congres gehouden, om beurt in de verschillende aangesloten landen. Het laatste congres had plaats in September 1953 en vergaderde in Wenen, terwijl het eerste naoorlogse congres in 1948 ook in Brussel bijeenkwam.

Naar luid van artikel 1 van haar statuten, werd de Union Internationale des Avocats opgericht overeenkomstig de Belgische wet van 25 October 1919, betreffende de internationale instellingen. Zij heeft voor doel, bij uitsluiting van iedere politieke en godsdienstige bedoeling, betrekkingen en bestendige uitwisselingen tussen de Nationale Federaties van Advocaten tot stand te brengen om alsoo hun werkzaamheden te steunen, in gemeenschap alle vraagstukken betreffende de rechterlijke organisaties te bestuderen en bij te dragen tot de vestiging van de internationale juridische orde, door het opzoeken van de middelen dienstig voor het aanpassen van de wetgeving en de

rechtspraak van de verschillende landen aan de behoeften van het internationale leven. Meteen streeft de U. I. A. naar het tot stand brengen van de een-dracht tussen de volkeren en het bewaren van de vrede.

Het is vooral door het inrichten van regelmatige internationale congressen dat het doel, hetwelk de U. I. A. zich in 1927 stelde, nagestreefd wordt.

De maatschappelijke zetel van de U. I. A. is in Brussel gevestigd, in het Gerechtsgebouw zelf, terwijl in Parijs een administratieve zetel is.

De Union Internationale des Avocats is een vereniging van Nationale Balies, in principe van die der hoofdsteden van de verschillende landen, hoewel grote Balies van deze landen, naast die van de hoofdstad, eveneens als zodanig hun aansluiting kunnen bekomen.

De organen van de U. I. A. bestaan enerzijds uit de Raad, het Bureau en het algemeen Secretariaat, en anderzijds uit de algemene vergaderingen of de congres-vergaderingen.

De Raad bestaat uit ten minste twaalf leden, die voor een termijn van twee jaar door het congres worden gekozen.

Ieder land heeft recht op ten minste één en ten hoogste drie afgevaardigden.

Onder de leden van de Raad kiest het congres de voorzitter en de negen ondervoorzitters, die als zodanig geroepen zijn om het Bureau samen te stellen.

De voorzitter zelf wordt voor een tijdvak gekozen, hetwelk eindigt met het congres volgende op zijn verkiezing. Ieder jaar wordt 1/3 van de ondervoorzitters vervangen en ieder hunner moet, naar luid van de statuten, tot een verschillend land behoren.

De uittredende voorzitter en ondervoorzitters zijn niet onmiddellijk herkiesbaar. De voorzitter en de ondervoorzitters mogen niet tot hetzelfde land behoren en de eerste mag niet door een landgenoot als zodanig opgevolgd worden.

Het Bureau begrijpt ook drie algemeen secretarissen en een schatbewaarder, alsmede de oud-voorzitters welke er rechtens deel van uitmaken.

Jaarlijks, of ten minste om de twee jaar, bepaalt artikel 6 van de statuten, moet er een congres doorgaan, met een dagorde welke door het Bureau twee maanden vóór het congres vastgelegd wordt.

Het Bureau heeft ook opdracht de datum en plaats van het congres te bepalen, indien het congres niet in de gelegenheid was zulks te doen.

Artikel 9 van de statuten bepaalt dat de officiële talen van de U. I. A. het Frans en het Engels zijn. Alle documenten worden in die talen opgesteld en aan de leden bezorgd.

Iedere afvaardiging mag de taal van haar keuze gebruiken.

Hoewel sommige afgevaardigden reeds op Dinsdag 7 September toekwamen, grepen de eerste plechtigheden eerst op Woensdag 8 September plaats.

In de ruime Bibliotheek van de Vrije Universiteit te Brussel werden de congressisten om 18.30 u. door het Verbond van de Belgische Advocaten en de academische overheid ontvangen. Zij werden er begroet door de heer Dr Paul De Groote, voorzitter van de Vrije Universiteit te Brussel, en door de voorzitter van het Verbond der Belgische Advocaten, de heer Stafhouder Mr Charles Boelens. Laatstgenoemde was vergezeld van verschillende leden van het Verbondsbestuur, terwijl onder de aanwezige professoren aan de Universiteit, Mrs Norbert Biltris en Marcel Roost, werden opgemerkt.

De eerste contactname greep in een allerhartelijkste atmosfeer plaats en het werd betrekkelijk laat vooraleer de congressisten ertoe besloten uiteen te gaan.

Met veel luister werd op Donderdag 9 September de plechtige openingszitting van het congres gehouden, in de gehoorzaal voor de plechtige terechtzittingen van het Hof van Verbreking, in het Gerechtsgebouw.

Zij werd voorgezeten door de voorzitter van de U. I. A., de heer Stafhouder Mr Jean Thevenet, en vereerd met de aanwezigheid van kolonel Dinjaert, vertegenwoordiger van Z. M. Koning Boudewijn. Gezanten van Duitsland en Ministers van Zweden, Luxemburg, Oostenrijk, Griekenland, Syrië en Libanon waren eveneens aanwezig. De regering was vertegenwoordigd door onze Antwerpse confrater Mr Lilar, Minister van Justitie.

Onder de hoge magistraten werden opgemerkt: de heren Louveaux, eerste voorzitter van het Hof van Verbreking; de heer Hayoit de Termicourt, procureur-generaal bij het Hof van Verbreking; de heer Suetens, eerste voorzitter van de Raad van State; de heer Marcoux, eerste voorzitter van het Hof van Beroep te Brussel; de heer Vrancken, eerste voorzitter van het Rekenhof.

Verscheidene oud-ministers, nl. Mrs Pholien, Duviéusart en Moyersoen, en ook parlamentsleden, zoals de heer Jos Custers, woonden de bijeenkomst bij.

Het Verbond van de Belgische Advocaten was ver-

tegenwoordigd door de heer Stafhouder Mr Boelens.

Onder de aanwezige of gewezen Stafhouders werden opgemerkt: Mr Sand, Stafhouder van de Balie te Brussel; Mr René Victor, Stafhouder van de Balie te Antwerpen; Mr Paul Frederic, Stafhouder van de Balie te Gent; Mr Fincœur, Stafhouder van de Balie te Luik; Mr Camiel Van der Plancken, van de Balie te Antwerpen, en Mr Coekelbergh, van de Balie te Charleroi. Mr Boyot, van Nijvel, en Mr Thomes, van Charleroi, te zamen met de gekozen Stafhouders: Mr Charles Van Reepinghen, van de Balie bij het Hof van Beroep te Brussel, en Mr H. Van der Donckt, van de Balie te Antwerpen, en talrijke confraters uit België. Bijzonder werd de aanwezigheid opgemerkt van Mr Charles Gheude, stichter en thans ere-voorzitter van de U. I. A.

19 landen waren vertegenwoordigd, nl.: Duitsland, Frankrijk en de Franse Unie, Oostenrijk, België, Chili, Spanje, de Verenigde Staten van Amerika, Groot-Brittannië, Indië, Italië, Luxemburg, Mexico, Perou, Portugal, het Saarland, Zweden, Zwitserland en Yougoslavië. Het is onbegonnen werk de namen van al deze afgevaardigden hier op te geven; we konden nochtans niet anders dan met genoeg de aanwezigheid opmerken van de in Vlaanderen zo zeer geliefde en gewaardeerde Deken van de Orde der Advocaten bij de Hoge Raad der Nederlanden, Mr Wijckersveld Bisdom en van Mr P. W. Adriaanse, uit het nabije Middelburg. De vertegenwoordiging van Frankrijk was bijzonder sterk. Aan haar hoofd stond de vertegenwoordiger van de Stafhouder van de Balie te Parijs, Mr Jacques Hamelin, en de voorzitter van het Verbond der Franse Advocaten, Mr J. Lescudier.

Verder wensen we nog de aanwezigheid van onze confraters, Dr S. Nehru en zijn echtgenote te vermelden, die van Mr Adelino da Palma Carlos, Stafhouder van de Balie van Portugal, en die van Mr Gunnar Bomgren, Stafhouder van de Balie te Stockholm. Verschillende vooraanstaande advocaten uit Zwitserland, zoals de Stafhouder van Genève, Mr P. Jaccoud, en de Stafhouder van de Balie te Bazel, Mr G. Ott, waren eveneens aanwezig.

De eerste woordvoerder is de Minister van Justitie, de heer Lilar, die in naam van de regering de congressisten verwelkomt. Hij drukt er zijn vreugde over uit zulks te mogen doen, nu het Gerechtsgebouw om zo te zeggen volledig hersteld is en zich niet meer in de gehavende toestand bevindt, zoals zulks het geval was ten tijde van het eerste naoorlogse congres in 1948.

Verder geeft de Minister uiting aan zijn bekommernis wegens de mislukking van de onderhandelingen welke onlangs, in dezelfde stad, op het plan van de internationale politiek werden gevoerd en waarop door zovelen alle hoop was gesteld. Zonder twijfel heerst er op het ogenblik een zekere verwarring in de geesten en staart eenieder kommervol de toekomst in. Het is des te merkwaardiger en betekenisvoller dat thans ruim twintig landen, gedreven door eenzelfde ideaal van rechtvaardigheid, zich accoord stellen over een gemeenschappelijke internationale actie. Dit feit verdient bijzonder onderstreept te worden.

Verder doet de Minister opmerken, dat, hoewel de lofbetuiging van ons land in zijn mond niet past, hij nochtans met trots wenst te wijzen op de vrijheidszin van onze bevolking, haar gehechtheid aan onze onafhankelijkheid, haar open oog en oor voor een dubbele cultuur, haar ontvankelijkheid ten aanzien van de grote stromingen der hedendaagse westerse beschaving. Op een intense wijze beantwoordt België aan het streven van de actie van de U. I. A. en de geest welke dezelfde bezielt.

Eén onzer grote koningen, Leopold II, werd de bouwster van Brussel en naar zijn voorbeeld werd er in de vreemde veel ontworpen en uitgevoerd. Hoewel klein door zijn oppervlakte en het getal zijner inwoners, heeft België steeds een hoge ambitie gekend en zich medeverantwoordelijk voor het wereldgebeuren gevoeld.

Terloops herinnert de Minister aan het feit dat de U. I. A. in België werd opgericht, haar maatschappelijke zetel in België heeft en dat onder haar oprichters Mr Gheude, één onzer confraters van Brussel, voorkomt, die zich onder de aanwezigen bevond en door hen hartelijk werd toegejuicht.

Na deze merkwaardige aanspraak verklaart de Minister van Justitie het XVe congres van de U. I. A. voor geopend.

Daarop wordt het woord verleend aan Mr Sand, Stafhouder van de Orde van Advocaten bij het Hof van Beroep te Brussel, die aansluit bij de woorden door de Minister van Justitie uitgesproken en, in naam van de Balie al de aanwezigen en meer in het bijzonder hen die vanuit verre landen naar Brussel zijn gereisd, om de werkzaamheden van het congres bij te wonen en te beantwoorden aan de uitnodiging welke hun werd gezonden, verwelkomt.

Het slotwoord werd uitgesproken door de voorzitter van de vergadering zelf, de heer Stafhouder Mr Jean Thevenet, die met zijn gekende welsprekendheid dadelijk het uitgelezen publiek weet te bekoren.

In een machtig overzicht toont hij aan wat ten slotte het Gerechtsgebouw te Brussel voor de huidige geslachten is. Hij roept voor de geest de merkwaardige gebeurtenissen, welke er zich afspeelden en herinnert aan de grote figuren welke er optraden, hetzij uit de letterkundige, hetzij uit de wetenschappelijke, hetzij uit de juridische wereld.

Langdurig wordt de heer Stafhouder, Mr Jean Thevenet, toegejuicht, wanneer hij opnieuw in de voorzitterszetel plaats neemt.

Alvorens deze eerste vergadering voor geheven te verklaren, wordt, in naam van de vreemde afgevaardigden, het woord gevoerd door Mr Mario Braschi, advocaat bij het Hof van Beroep te Milaan en ondervoorzitter van de U. I. A. Deze dankt, in naam van de congressisten, en de Minister van Justitie, en de Belgische Balie. Hij brengt hulde aan ons land en wijst erop hoe hier steeds de waardigheid en de vrijheid van de mens wordt gehandhaafd. Ook Mr Mario Braschi brengt een warme hulde aan de erevoorzitterschifter van de U. I. A., Mr Charles Gheude.

Daarop kondigt de heer Stafhouder Mr Jean Thevenet aan dat er door de U. I. A. een krans zal neergelegd worden aan de voet van het monument, in het Gerechtsgebouw opgericht ter nagedachtenis van de confraters der Brusselse Balie, die tijdens de wereldoorlog 1914-'18 en die van 1940-'44 hun leven voor het land gaven.

Vergezeld van zijn genodigden, begaf de voorzitter zich naar het monument, aan het einde van de wandeling van het Hof van Beroep, om daar in een indrukwekkende stilte een aangrijpende hulde te brengen aan onze confraters, die het hoogste wat ze bezaten offerden op het altaar van het vaderland.

's Namiddags greep in de Assisenzaal de eerste algemene vergadering van het congres plaats; alleen de congresleden namen eraan deel. Zij werd eveneens voorgezeten door Stafhouder Mr Jean Thevenet.

Hier werd het woord gevoerd door Mr Paul Struye, gewezen voorzitter van de Senaat, die in een zeer klare uiteenzetting erop wees, dat gedurende de laatste halve eeuw menigmaal op het rechte inbreuk werd gemaakt, niettegenstaande er overal krachtige

pogingen worden aangewend om de wereld van het recht op te bouwen en in stand te houden.

In verband met deze pogingen had Mr Struye zich ten doel gesteld uit te wijden over de algemene verklaring van de rechten van de mens, in 1948 door de Verenigde Naties aangenomen. Deze verklaring was enkel als een boodschap; zij was geen rechtsinstrument en behoorde als zodanig vervolledigd te worden door een overeenkomst die een werkelijk pact zou vormen, zodat de beschikkingen ervan bindend voor de ondertekenaars van dezelfde werden.

In de schoot van de Verenigde Naties bleek het onmogelijk te wezen zulk een pact tot stand te brengen. Daarom werd er aan gedacht het te doen tussen landen-leden van de Raad van Europa.

Zonder dralen hebben de juristen uit de consultatieve vergadering zich aan het werk gezet en voor het eerst in de geschiedenis heeft een parlementaire vergadering zelf het initiatief tot het opstellen van een internationaal verdrag genomen. Leden vanuit 15 landen hebben eraan medegewerkt en uiteindelijk op 3 September 1953 trad het pact in werking.

Mr Struye geeft een ontleding van hetzelfde en wijst op zekere leemten die erin voorkomen, alsmede op de wijze waarop deze behoren aangevuld te worden. Inzonderheid wordt door hem de nadruk erop gelegd, dat aan ieder burger van een aangesloten land het recht, om persoonlijk beroep op het pact te doen, behoort te worden verleend.

Zeer hartelijk en dankbaar wordt Mr Struye door de talrijke aanwezigen toegejuicht.

Het laatste gedeelte van deze eerste werkvergadering werd besteed aan het aanhoren van een verslag, uitgebracht door Mr Politeo, één der twee afgevaardigden van Yougoslavië.

Dit verslag had betrekking op de Code van de beroepsregelen. Sinds 1938 houdt zich de U. I. A. bezig met de uitwerking en de codificering van de beroepsregelen. Op voorstel van de Romeense advocaat, Mr Perietzeanu, werd in 1938, op het congres te Boedapest gehouden, beslist dit punt aan de dagorde te brengen van het congres, hetwelk moest gehouden worden in Warschau in 1939. Tengevolge van de oorlog kon het congres niet doorgaan en was het eerst in 1951 in Rio de Janeiro dat verslag uitgebracht werd door de afgevaardigde van Uruguay, Mr Eduardo Couture.

Tot de uitwerking van de eigenlijke Code kwam het echter niet. Mr Politeo geeft dan ook aan de vergadering ter overweging de Code, welke hij ter beoordeling en goedkeuring aan zijn Yougoslavische confraters heeft voorgelegd.

De regelen door hem voorzien slaan op de betrekkingen tussen advocaat en cliënt, wederpartij en Rechtbanken, en op de betrekkingen tussen de advocaten onderling.

Er wordt voorzien dat de advocaat verplicht is hulp en bijstand te verlenen aan hen die hem raadplegen, ten ware belangrijke redenen, hetzij objectieve, hetzij subjectieve, een weigering zouden verantwoorden. Als redenen b.v. wordt in aanmerking genomen: overlast van werk, onbevoegdheid ten aanzien van een bepaalde specialiteit, ziekte, niet-betaling van de gerechtskosten, zelfs van het gevraagde voorschot op ereloon. Nochtans zou de advocaat zijn tussenkomst niet mogen weigeren, wanneer op hem beroep wordt gedaan door onbemiddelden, ten ware daarvan misbruik werd gemaakt. De advocaat zal eerst en vooral de gegrondheid van de zaak onderzoeken. Hij zal zijn opdracht niet aanvaarden, indien de zaak, hoewel in rechte gegrond, zulks in billijkheid niet blijkt te zijn.

Dit geldt evenwel niet voor strafzaken, waarin de advocaat steeds hulp zal verlenen.

Bijzonder wordt er onderstreept, dat de wederpartij niet als de vijand van de advocaat mag aangezien worden.

Op wederkerige eerbied tussen Gerecht en advocaat wordt er eveneens de nadruk gelegd, alsmede op de verplichting om vóór de Rechtbanken zo bondig mogelijk te pleiten.

Er wordt op gewezen, dat het een advocaat o.a. niet toegelaten is feiten in het nadeel van zijn cliënt bekend te maken, zonder diens uitdrukkelijke toestemming.

In dien gedachtengang kan er aan toegevoegd worden, dat het beroepsgeheim streng behoort nageleefd te worden, maar nochtans de cliënt zijn advocaat daarvan kan ontslaan.

Met het oog op het regelen van de betrekkingen tussen de advocaten zelf, wordt er bijzonder op gewezen dat, niettegenstaande de confraterniteit, de advocaten steeds overeenkomstig hun geweten behoren te handelen. Zij zullen geen zaak van hun confrater overnemen, tenzij deze laatste daartoe oorlof verleent. Zij zullen nagaan waarom de vorige advocaat werd verlaten. Dit alles sluit nochtans niet uit, dat zij iemand van advies mogen dienen, zelfs indien deze de behartiging van zijn belangen aan een andere confrater toevertrouwt. Volgens de spreker heeft de cliënt er belang bij het advies van verschillende advocaten in te winnen. Er wordt ook aan toegevoegd, dat het een onbetwistbare verplichting voor een advocaat is een cliënt, zelfs tegen een confrater te verdedigen.

In verband met de stagiaires wordt er uiteengezet, dat de ouderen de jongeren moeten opleiden in de beroepsmoraal en hen aan de reeds ingeschreven advocaten moeten voorstellen.

Veel belang wordt ook door de spreker gehecht aan de algemene ontwikkeling. Het wordt warm aanbevolen een persoonlijke bibliotheek aan te leggen, om zo door lezing niet alleen de juridische, maar eveneens de algemene ontwikkeling te bevorderen.

Tijdens het uitoefenen van openbare functies behoort het advocatencabinet gesloten te worden. De openbare mandatarissen zullen zich, bij de uitvoering van hun beroep, nimmer op het hun toevertrouwd mandaat beroepen.

Bijzonder wordt ook onderstreept dat de persoonlijke overtuiging en de politieke bedrijvigheid van de advocaat nooit zijn beroepsbedrijvigheid mag beïnvloeden en in geen geval de uitoefening van de traditionele functie van de advocaat mogen verhinderen. De advocaat behoort de natuurlijke beschermer te blijven van de rechten van de burgers en van de menselijke waardigheid.

Voor al hetgeen niet bepaald geregeld wordt in de voorziene Code, zullen de opgenomen regelen moeten aangevuld worden — en ook in geval van twijfel worden verklaard — in de geest van het socialisme, de gematigdheid, de onbaatzuchtigheid en de eerlijkheid.

Het spreekt van zelf dat van deze beschouwingen er vele door eenieder zullen bijgetreden worden, andere wellicht niet.

Na het aanhoren van de mededeling van Mr Politeo worden de werkzaamheden van het congres over drie commissies verdel:

- een eerste welke zich zal bezig houden met de internationale gerechten en arbitrages;
- een tweede met de maatschappelijke zekerheid in het advocatenberoep;
- een derde met de advocatenassociaties en de onverenigbaarheid van het beroep.

Het zou ons te ver leiden, indien we volledig verslag uitrachten over de werkzaamheden van ieder dezer commissies en we zullen ons vergenoegen met de besluiten weer te geven waartoe de besprekingen hebben geleid.

De eerste commissie nam drie besluiten: een eerste, waarbij op het nut en mitsdien de wenselijkheid van de tussenkomst van de advocaat gewezen werd, zowel bij het opstellen van de Arbitrages, tijdens de rechtspleging vóór de scheidsrechters, als bij het opstellen van de scheidsrechterlijke uitspraak. Het opnemen van juristen in de Arbitragescolleges wordt aanbevolen, mits dien verstande nochtans dat een advocaat nooit als scheidsrechter voor een gewezen cliënt zou optreden.

Het tweede besluit nodigt de leden uit aan het secretariaat van de U. I. A. zo spoedig mogelijk een bondige studie over te maken, welke voor onmiddellijke benutting in de practijk dienstig is en waarin worden weergegeven de in hun land geldende regelen betreffende het scheidsrechterlijk beding, de voorwaarden waaronder de in de vreemde tot stand gekomen bedingen in het land geldig zijn, de reshtspleging voor de Internationale Arbitragescolleges, de uitvoering van de scheidsrechterlijke uitspraken in de vreemde gewezen, de toepassing van de fiscale wetgeving op de scheidsrechterlijke uitspraken, zo in het binnenland, als in het buitenland gewezen.

Dank zij hieraan zou door de zorgen van de U. I. A. een monografie aan haar leden kunnen bezorgd worden.

Het derde besluit heeft vooral betrekking op de Internationale Gerechtshoven en Arbitragescolleges. Het verlangen wordt uitgedrukt, dat alle inlichtingen betreffende de bestaande Gerechtshoven en Arbitragescolleges zouden verzameld worden, ook die betreffende de rechtspleging welke ervoor wordt gevolgd, en de gebruiken welke er bestaan, alsook betreffende de rol welke de advocaat erin vervult. Tevens wordt er gewezen op de noodzakelijkheid om bij deze grote organismen en Internationale Gerechtshoven een stage te voorzien, gepaard met een uitwisseling van stagiaires tussen de leden van de U. I. A. Ook zou de U. I. A. een centrum behoren op te richten voor practische vorming van de advocaten, met het oog op het behandelen van internationale zaken.

Ten slotte wordt de oprichting van een commissie met het oog op de uitwerking hiervan aanbevolen.

De tweede commissie kwam ertoe vooruit te zetten, dat het volstrekt noodzakelijk was de advocaten te doen genieten van een systeem van voorzorg, van aard om op een afdoende wijze het hoofd te bieden aan de gevaren van invaliditeit, ouderdom en vroegtijdige dood. Het heeft weinig belang of het systeem uitgewerkt wordt door de Balies zelf, ofwel door de Staat, of nog door de Balies met tussenkomst van de Staat, of voorwaarde nochtans dat het de verplichting behelst wat de aansluiting en de betaling van bijdragen door de belanghebbenden betreft. In ieder geval behoort ervoor gezorgd te worden, dat de waardigheid en de onafhankelijkheid van het beroep gevrijwaard blijven.

De derde commissie is tot de volgende besluiten gekomen:

I. Met het oog op het waarborgen van de waardigheid, de onafhankelijkheid en de vrijheid, die tot het wezen van het beroep van advocaat behoren, wordt met de uitoefening ervan onverenigbaar verklaard:

- a) iedere bedrijvigheid die van aard is de eer en de waardigheid in het gedrang te brengen;
- b) iedere staat of toestand die geloften, beloften of een eed oplegt, in verband met de tucht, en van aard om de onafhankelijkheid van de advocaat te beperken;
- c) de staat van openbare ambtenaar; de uitoefening

van academische en opvoedkundige taken nochtans uitgezonderd;

- d) iedere bedrijvigheid die de advocaat belet zich aan de uitoefening van zijn beroep te wijden of die deze uitoefening ernstig verhindert;
- e) de functie van magistraat, onder voorbehoud nochtans in zekere landen van de uitzonderingen overeenkomstig hun tradities.

II. Is onverenigbaar met de werkelijke uitoefening van het beroep van advocaat: iedere deelneming aan 's lands regering.

III. Aan de Balies, die geen onverenigbaarheid tussen de uitoefening van het beroep van advocaat en iedere soort van handel, het beheer van naamloze vennootschap, het verlenen van diensten voor een vaste vergoeding kennen, wordt het aanbevolen met een bijzondere aandacht ervoor te zorgen dat deze bedrijvigheid geen inbreuk kan maken op de waardigheid van de Balie en de vrijheid en onafhankelijkheid van de advocaat niet in gevaar kan brengen.

IV. Uitgaande van de vaststelling dat de Staat meer en verder op het economisch en sociaal terrein tussenkomt, beveelt het congres aan de Balies aan schikkingen te treffen om te vermijden dat er schadelijke gevolgen zouden volgen uit de gelijktijdige uitoefening van het beroep en het waarnemen van zekere openbare functies.

In betrekking met de advocaten-associaties wordt er vastgesteld dat deze in alle aangesloten landen, Groot-Brittannië en Indië uitgesloten, bestaan, maar er geen rechtspersoonlijkheid bezitten. Voorgesteld wordt een commissie op te richten om te onderzoeken welke vorm behoort te worden aanbevolen, met inachtneming van de noodzakelijkheid elke handelsgeest uit te schakelen en de specialisatie in de schoot van de associatie te bevorderen.

De associatie van advocaten, hoewel uitsluitend uit advocaten bestaande, sluit nochtans de medewerking van andere personen niet uit.

* * *

De eerste dag van het congres werd besloten met een prachtige ontvangst op het stadhuis van Brussel, in de Gothische zaal. De congressisten werden er verwelkomd zo door de schepen van Openbaar Onderwijs, de heer Cooremans, vergezeld van mejuffrouw Van Den Heuvel, schepen van de Burgerlijke Stand en door de gemeenteraadsleden, mevrouwen Van Leynseele en Avella, als door de voorzitter van de «Syndicat d'Initiatives», de heer Hirsch.

Na een korte begroeting werden de congressisten in de verschillende vertrekken, en o.a. in de kabinetten van de burgemeester en schepenen rondgeleid, waar ze de weelde en de kunstzin van onze voorvaders konden bewonderen.

Bij hun terugkeer in de Gothische zaal werden ze op een fijn buffet vergast.

Om de avond te besluiten woonden de congressisten, in één der zalen van het stadhuis, de vertoning bij van de film «De Gulden Eeuw», ter verheerlijking van ons kunstvol verleden, samengesteld door de heer Haesaert.

Vrijdag 10 September, werden de werkzaamheden hernomen. De drie commissies vergaderden opnieuw, om tijdens de middaguren onderbroken te worden voor een bezoek aan het Koloniaal Museum te Tervuren, waar de congressisten te gast waren van de minister van Buitenlandse Zaken, Mr. Paul Henri Spaak, van de Balie te Brussel, om zeer talrijk aan een lunch aan te zitten.

Zaten eveneens mede aan tafel: de minister van Koloniën, Mr. Buisseret, van de Balie te Luik, en de

minister van Justitie, Mr. Lilar, van de Balie te Antwerpen.

Tafelredevoeringen werden gehouden door minister Buisseret, door de voorzitter van het Verbond der Belgische Advocaten, de heer Stafhouder Mr. Boelens, van de Balie te Antwerpen en door een afgevaardigde in naam van de buitenlandse congressisten.

Nadat de commissies Zaterdag 11 September, 's voormiddags hun werkzaamheden hadden voortgezet, werd er in de namiddag door hen, ditmaal door hun echtgenoten vergezeld, een bezoek gebracht, eerst aan het Kasteel van Gaasbeek en daarna aan het Provinciaal Domein te Huizingen.

In dit laatste werden ze op een hartelijke wijze verwelkomd door de bestendige afgevaardigde, de heer Gryson, nadat ze in de gelegenheid waren geweest om per auto een lange tocht door het domein te maken.

In naam van de congressisten bedankte de Stafhouder van Marseille, Mr. Lescudier, tevens voorzitter van het Nationaal Verbond der Franse Advocaten.

Een folkloristisch maal, hetwelk in de smaak van eenieder viel, werd aangeboden door de Provincie, en werd in de meest gezellige atmosfeer gebruikt.

* * *

De ganse dag van de Zondag werd voorbehouden aan een bezoek aan Antwerpen. Om 10,30 uur 's morgens werden de congressisten in het Plantijn Moretus Museum ontvangen en verwelkomd door de heer Stafhouder Mr. René Victor, omringd door de leden van de Raad der Orde, waaronder de heer Stafhouder Mr. Ch. Boelens, de heer Stafhouder Mr. Van der Planken, de gekozen Stafhouder Mr. H. Van Der Donckt, de secretaris van de Orde Mr. Paul De Schrijver, Mr. Biltris, Mr. A. Dieryck, en Mr. Eug. Mertens. De voorzitters van de Vlaamse Conferentie Mr. L. Rombout, van de Jeune Barreau, en Mr. J. Van Doosselaere waren eveneens aanwezig.

Met grote belangstelling werden de verschillende zalen van het museum bezocht, waarna de congressisten gebracht werden naar het stadhuis van Antwerpen. Aldaar werden ze verwelkomd door een ambtenaar van de stad, die hen rondgeleidde en de verschillende zalen liet bewonderen, vooraleer de erechampagne werd geschonken.

Onderwijl was het uur aangebroken waarop de congressisten aan boord van de Flandria-salonboot behoorden in te schepen, om de Schelde af te varen. Tijdens de tocht werd de lunch opgediend. De Flandria-boot vaarde tot ver voorbij Doel, tot aan de Nederlandse grens, vooraleer de thuistocht aanving.

Eens aan wal, begaven de genodigden van de Balie te Antwerpen zich naar de kathedraal en naar het Rubenshuis, om ten slotte in de Dierentuin de thee te gebruiken. Na een korte wandeling in de tuin, werd de reis-terug naar Brussel aangevangen.

Eenieder, en vooral de vreemdelingen, bleken uitzonderlijk opgetogen over het bezoek aan Antwerpen.

Zo brak dan — maar voor de congressisten veel te vroeg — de laatste dag aan. 's Morgens werden de drie commissies druk bijgewoond, om zich bezig te houden met de wensen of beslissingen, die 's namiddags ter goedkeuring aan de algemene vergadering zouden overgelegd worden.

Deze laatste vergadering ging door in de Assisenzaal, onder het voorzitterschap, eerst van de heer Stafhouder Mr. Jean Thevenet, en daarna van de ondervoorzitter Mr. Mario Braschi, van de Balie te Milaan.

De dagorde was overladen en ving aan met een mededeling van de erevoorzitter-stichter, Mr. Charles Gheude, die een beroep deed op de medewerking van al de afgevaardigden, om in hun landen, door de overwinning van het recht, bij te dragen tot het vestigen van een duurzame vrede.

Het eerste punt van de eigenlijke dagorde voorzag een wijziging van de statuten. Met algemene instemming werd er beslist dat voortaan, naast het Frans en het Engels, ook het Spaans als officiële taal van de U. I. A. zou gelden.

Verder werd er een wijziging aan de 7e alinea van artikel 5 der statuten gebracht, in verband met de ondervoorzitters.

Daarop werd overgegaan tot het tweede punt van de dagorde, nl. de statutaire verkiezingen. Bij handgeklap werd Mr. Robert Martin, algemeen secretaris van de U. I. A. en advocaat bij het Hof van Beroep te Parijs, tot voorzitter verkozen. In zijn plaats van algemeen secretaris werd de heer Stafhouder Mr. R. Planty, van de Balie te Versailles aangeduid. De ondervoorzitters, wier mandaat verstrekt, werden vervangen door: een afgevaardigde onderscheidenlijk van Mexico, Zwitserland en de Verenigde Staten van Amerika. Tot algemeen schatbewaarder werd, eveneens bij handgeklap, aangeduid: Mr. Felix Landrien, advocaat bij het Hof van Beroep te Brussel.

In verband met de aanduiding van de leden van de Raad, behielden de meeste landen hun afgevaardigden. De vertegenwoordiging van België werd evenwel volledig vernieuwd. Werden aangeduid om ons land voortaan in de raad te vertegenwoordigen: de heer Stafhouder Mr. Maurice Sand, de heer Stafhouder Mr. René Victor en de heer Stafhouder Mr. Coekelbergh.

Het derde punt van de dagorde voorzag de stemming over de beslissingen en uit te brengen wens. Na een kort debat werden deze ten slotte, zoals hierboven werd medegedeeld, gestemd.

In aansluiting aan de uiteenzetting van de kastoe-stand en de goedkeuring van de rekeningen, werd er

beslist de bijdrage van de leden te verhogen van 5000 tot 6250 frank.

Eindelijk werd de oprichting van verschillende commissies in overweging genomen en als wenselijk voorgesteld.

Het uur was reeds ver gevorderd, wanneer de voorzitter de vergadering voor geheven verklaarde.

Vóór het sluitingsbanket, waren de congressisten nog te gast op het Ministerie van Justitie, waar ze op een minzame wijze door de Heer Minister en Mevrouw Lilar werden ontvangen.

Ruim 350 genodigden woonden, in de Wandelhall van het Gerechtsgebouw, het sluitingsbanket, aangeboden door de Orde van de Advocaten bij het Hof van Beroep te Brussel, bij.

Deze zaal bood het uitzicht van een heerlijk wonderland, met een weelde van de meest kleurrijke bloemen, badend in een zee van licht. De smakelijkste gerechten werden opgediend, en de fijnste wijnen uitgeschonken door een leger van kellners. Bizar in de smaak viel het geschal van de prachtig uitgedoste hoornblazers.

Bij het nagerecht, brak ook het ogenblik van de tafelredevoeringen aan. Achtereenvolgens werd het woord gevoerd door de heer Stafhouder Mr. Maurice Sand, de heer Minister van Justitie Mr. Lilar, de uit-tredende voorzitter van de U. I. A., de heer Stafhouder Mr. Jean Thevenet, door Sir Frank Soskice, O.C., M.P., gewezen attorney general van Groot-Brittannië, om ten slotte besloten te worden met de maiden-speech van de gekozen voorzitter van de U. I. A., Mr. Robert Martin, die dadelijk de warme genegenheid en aandacht van zijn talrijk publiek wist te winnen.

Em. Ooms.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 24 December 1953.

Eerste Voorzitter: M. Louveaux.

Raadsheer-Verslaggever: M. De Clippele.

Advocaat-Generaal: M. Hayoit de Termicourt.

Daad van koophandel. — Teelt van paddestoelen in casu daad van koophandel.

Het exploiteren van de bodem om daaruit voortbrengselen te bekomen wordt niet daad van koophandel in de zin van de artt. 2 en 3 van de Wet van 15 December 1872 door het enkele feit, dat dergelijk bedrijf het gebruik van stoffen of bewerkingen vereist ten einde het te vergemakkelijken of winstgevend te maken.

Dit is echter anders, zo de exploitant paddestoelen teelt in een vooraf door industriële procédés bewerkte aarde, die vervolgens op de bodem is gelegd.

Pilet t/ Mariën en faillissement De Coene.

Gelet op het bestreden vonnis, op 15 Februari 1931 gewezen door de Rechtbank van Koophandel te Antwerpen, beslissende in eerste en laatste aanleg;

Over het enig middel: schending van de artikelen 1, 2, 3 van de Wet dd. 15 December 1872, bevattende de titels I tot IV van het Eerste Boek van het Wetboek van Koophandel, van de artikelen 8, 12 (Koninklijk

Besluit nr 63 dd. 13 Januari 1935, artikel 4), 13 van de Wet van 25 Maart 1876, bevattende de voorafgaande titels van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en van artikel 97 van de Grondwet;

doordat de Rechtbank van Koophandel zich bij het bestreden vonnis bevoegd verklaart om kennis te nemen van de eis om reden dat «de teelt van paddestoelen als een handelsonderneming dient te worden aangemerkt; dat immers deze teelt het aanleggen vergt van bijzonder bewerkte aarde; dat te dien einde artificiële middelen moeten aangewend worden, die een industrieel karakter vertonen; dat aldus gekweekte paddestoelen bestaande als een product van eigen bodem kunnen bestempeld worden»;

Zulks terwijl de teelt van de grond om vruchten, groenten of andere voortbrengselen ervan te bekomen steeds landbouw is, en niet handelsdaad, zelfs wanneer zij het gebruik van bijzonder bewerkte aarde en van artificiële middelen vereist;

En terwijl de teelt van de grond, welke ook de gebruikte middelen zijn, buiten de limitatieve opsomming van de artikelen 2 en 3 van de Wet dd. 15 December 1872 valt;

Overwegende dat in het middel terecht wordt gesteld dat het exploiteren van de bodem om daaruit voortbrengselen te bekomen geen daad van koophandel wordt, in de zin van de artikelen 2 en 3 van de Wet van 15 December 1872 door het feit alleen, dat dergelijke exploitatie het gebruik van stoffen of bewerkingen vereist teneinde haar te vergemakkelijken of winstgevend te maken;

Overwegende echter dat uit de vaststellingen van de rechter over de grond blijkt, dat aanlegger er zich in casu niet toe heeft beperkt zijn toevlucht te nemen tot kunstmatige middelen om de bodem te exploiteren, doch dat de paddestoelen voortbrengselen waren van een vooraf door industriële procédés bewerkte aarde, die vervolgens op de bodem werd gelegd;

Dat het middel aldus op een verkeerde interpretatie van het bestreden vonnis rust en derhalve feitelijke grondslag mist;

Om deze redenen,

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegger tot de kosten en, daar de voorziening vóór 15 September 1953 werd betekend, tot een schadevergoeding van fr. 150 jegens verweerders.

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 25 Januari 1954.

Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever : M. Van Beirs.

Eerste Advocaat-Generaal : M. Janssens de Bisthoven.

Apotheker. — Vestiging van apotheker in de nabijheid van apotheek, waar hij zijn stage heeft gedaan. — Toepassing van tuchtmaatregel door de Raad van beroep van de Orde der apothekers.

De raden der Orde van apothekers, belast met de taak om zorg te dragen voor de naleving van de pharmaceutische plichtenleer, de eer, de eerlijkheid en de waardigheid van en de geheimhouding door de leden van de orde in de uitoefening of naar aanleiding van de uitoefening van het beroep, kunnen daarmede in strijd zijnde handelingen beteugelen door toepassing van de in art. 14 der wet van 19 Mei 1949 bepaalde tuchtmaatregelen.

De gemengde raad van beroep vermocht derhalve te beslissen dat een apotheker, die zich vestigt in de nabijheid van de apotheek, waar hij in de voorafgaande jaren zijn stage heeft gedaan, in strijd handelt met een van oudsher erkende regel van de pharmaceutische plichtenleer en op hem een tuchtmaatregel toe te passen.

Rogiers H.T. t/ Orde der Apothekers.

Gelet op de bestreden beslissing, gewezen op 8 — Juni 1953 door de Gemengde Raad van Beroep van de Orde der Apothekers;

1. In zover de voorziening gericht is tegen de beslissing, die ten laste van aanlegger een tuchtstraf uitspreekt wegens het feit « dat hij te Ieper publiciteit voor zijn officina heeft gevoerd »;

Overwegende dat aanlegger afstand heeft gedaan van zijn voorziening;

2. In zover de voorziening gericht is tegen de beslissing, die ten laste van aanlegger een tuchtstraf uitspreekt wegens het feit « dat hij sinds 19 Juni 1952 zijn beroep uitoefent te Ieper in de onmiddellijke nabijheid van de officina, waar hij zijn stage heeft gedaan »;

Over het eerste middel : schending van de artikelen 2 en 5 van de wet van 19 Mei 1949 tot oprichting van de orde der apothekers doordat de bestreden beslissing een sanctie heeft genomen op grond van de vestiging

van de apotheek op een bepaalde plaats, terwijl de raden niet bevoegd zijn om vestigingsnormen uit te vaardigen;

Overwegende dat de bestreden beslissing in feite vaststelt dat aanlegger « zich einde Mei 1952 te Ieper is gaan vestigen in de nabijheid van de officina, waar hij zowat vier jaar vroeger zijn stage had gedaan en die thans wordt gedreven door de zoon van zijn vroegere stagemeester »;

Dat zij beslist « dat deze handelwijze ontegensprekelijk in strijd is met een van oudsher gevestigde en erkende regel der pharmaceutische plichtenleer »;

Overwegende dat de raden der Orde, belast met de taak zorg te dragen voor de naleving van de pharmaceutische plichtenleer, de eer, de eerlijkheid en de waardigheid van en de geheimhouding door de leden der Orde in de uitoefening of naar aanleiding van de uitoefening van het beroep, de macht bezitten om handelingen die daarmede in strijd zijn te beteugelen door toepassing van de in artikel 14 der wet van 19 Mei 1949 bepaalde strafmaatregelen;

Overwegende derhalve dat de gemengde raad van beroep vermocht te beslissen dat aanlegger door zijn beroep uit te oefenen in de voorwaarden, die hij bepaalt, inbreuk maakte op een regel van de pharmaceutische plichtenleer en bevoegd was om dit vergrijp tegen bedoelde regel te beteugelen welk, binnen de perken van zijn toepassing in de zaak niet in strijd blijkt te zijn met de wet;

Over het tweede middel : schending van artikel 97 van de Grondwet;

doordat de bestreden beslissing steunt op tegenstrijdige beweegredenen, die neerkomen op een gebrek aan motivering :

Overwegende dat het niet tegenstrijdig is enerzijds te beslissen, dat de handelwijze van aanlegger vóór 19 Juni 1952 geen aanleiding tot een tuchtmaatregel dient te geven, daar « kan worden betwijfeld of hij volkomen bewust tegen de plichtenleer heeft gehandeld » en anderzijds een tuchtmaatregel ten laste van aanlegger uit te spreken wegens de feiten, die plaats grepen na 19 Juni 1952, daar « alleszins vaststaat dat hij de regelen der plichtenleer bewust heeft overtreden... nadat op 19 Juni 1952 het ondeontologisch karakter ervan in de regel van de Hoge Raad werd in het licht gesteld »;

Dat het middel in feite niet opgaat;

En overwegende dat de substantiële of op straf van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd en dat de beslissing overeenkomstig de wet is;

Om die redenen,

Stelt de afstand vast van de voorziening in zover zij gericht is tegen de beslissing, die ten laste van aanlegger een tuchtmaatregel uitspreekt wegens publiciteit;

Verwerpt de voorziening voor het overige;

Veroordeelt aanlegger tot de kosten.

NOOT : Zie Hof van Verbreking 26 April 1954, R.W. 1953-1954, 1805 met uitvoerige noot van Roger Nijs.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

RAAD VAN STATE

3e Kamer. — 29 Januari 1954.

Zetel : MM. Devaux, voorzitter van de Raad van State,
Moureaux, verslaggever en Holoye.
Auditoraat : M. Rousseau, substituut.
Advocaat : Mr Bricmont.

1. **Vreemdelingen. — Vreemdelingenpolitie** (1 tot 4).
2. **Administratieve akten. — Geldigheid. — Schending van de wet. — Motieven** (3).
3. **Burgerlijke en individuele rechten** (4).

1. *De vreemdeling die geen vergunning om zich binnen het Rijk te vestigen noch de identiteitskaart voor vreemdeling heeft gekregen en die niet in de bevolkingsregisters is ingeschreven, kan gedwongen worden het land te verlaten bij gewone maatregel van terugwijzing vanwege de Minister van Justitie. Daartoe is geen koninklijk besluit van uitzetting noodzakelijk.*
2. *De waarborgen, welke artikel 5 van de wet van 28 Maart 1952 ten gunste van bepaalde zogenaamd bevoorrechte vreemdelingen vastlegt, mogen niet worden ingeroepen dan door vreemdelingen die vergunning hebben gekregen zich binnen het Rijk te vestigen.*
3. *Wanneer de minister de aanwezigheid van een vreemdeling die actief deelneemt aan een organisatie welke brochures verspreidt die tot een daad van verzet tegen de wetten aansporen zonder zich om de gevolgen van deze verspreiding te bekommeren, gevaarlijk heeft geacht voor 's lands veiligheid, heeft hij zich niet uitgesproken zonder rekening te houden met de omstandigheden welke de maatregel van terugwijzing kunnen rechtvaardigen en is hij binnen de grenzen van zijn beoordelingsmacht gebleven.*
4. *Waar artikel 3, 2°, van de wet van 28 Maart 1952 de Minister van Justitie toestaat een vreemdeling wiens aanwezigheid hij voor de openbare orde, de veiligheid of de economie van het land gevaarlijk of nadelig acht, terug te wijzen, stelt het overeenkomstig artikel 128 van de Grondwet een beperking aan de uitoefening door vreemdelingen op het grondgebied van België, van de rechten die aan de Belgische staatsburgers zijn toegekend, meer bepaald de rechten verleend bij artikel 14 van de Grondwet.*

Holmes t/ Belgische Staat (Minister van Justitie).

Gezien het 18 April 1953 door Calvin Holmes ingediend verzoekschrift;

Overwegende dat verzoeker de vernietiging vraagt van een besluit van de Minister van Justitie van 25 Maart 1953; dat dit besluit verzoeker aanmaant het Rijk te verlaten, met verbod er zonder bijzondere toelating van de Minister terug te keren; dat dit besluit is genomen : « Gelet op artikel 3, 2°, van de wet van 28 Maart 1952 op de vreemdelingenpolitie » en als volgt is gemotiveerd : « Overwegende dat de aanwezigheid van de hierna beter aangeduide vreemdeling, die geen vergunning bezit om zich in het Rijk te vestigen, gevaarlijk is voor 's lands veiligheid »;

Overwegende dat verzoeker als middel inroept dat hij sinds meer dan 5 jaar in het Rijk verblijf houdt en de 6° December 1952 met een Belgische vrouw is gehuwd, zodat hij een bevoorrechte vreemdeling is, die op grond van artikel 5, 3°, van de wet van 28 Maart 1952 slechts kan worden uitgezet bij een koninklijk besluit genomen op advies van de in artikel 10 van deze wet genoemde raadgevende commissie, en overeenkomstig

artikel 4, D, van dezelfde wet, hetwelk voor zodanig besluit een beraadslaging in ministerraad eist dat dus volgens hem een niet-bevoegde overheid het bestreden besluit heeft genomen en dat deze overheid bovendien substantiële vormen heeft verzuimd;

Overwegende dat er geen betwisting is over het feit, dat verzoeker de in artikel 2, B, van de wet van 28 Maart 1952 bedoelde vergunning om zich in het Rijk te vestigen niet heeft gekregen, dat hij niet in het bevolkingsregister is ingeschreven en evenmin de in artikel 6 van het koninklijk besluit van 14 Augustus 1933 voorgeschreven identiteitskaart heeft gekregen;

Overwegende dat artikel 2 van de wet van 28 Maart 1952 een onderscheid maakt tussen de vreemdelingen, die toelating hebben gekregen om in het Rijk binnen te komen of er te verblijven en diegenen, die van de Minister van Justitie vergunning hebben gekregen om zich in het Rijk te vestigen; dat de artikelen 3 en 4 van dezelfde wet hierop neerkomen dat, op grond van artikel 4, alleen de Koning een vreemdeling, die de vergunning tot vestiging heeft ontvangen, uit het Rijk mag zetten, maar dat, krachtens artikel 3, de Minister van Justitie niettemin bevoegd is om de uitzetting te gelasten van de vreemdeling, die niet aan de voorwaarden van de verleende toelating voldoet of wiens aanwezigheid hij nadelig of gevaarlijk acht voor de openbare orde, de veiligheid of de economie van het land; dat het op grond van artikel 3, 2°, van de wet uitgevaardigde bestreden besluit een maatregel tot terugwijzing is en dat de Minister van Justitie de bevoegde overheid was om zodanige maatregel te nemen;

Overwegende dat artikel 5 ten gunste van sommige zogenaamd bevoorrechte vreemdelingen, met name ten behoeve van de vreemdeling die 5 jaar lang onafgebroken in het Rijk heeft verbleven en met een Belgische vrouw is gehuwd, bijzondere waarborgen invoert : het voorafgaand advies van de in artikel 10 genoemde raadgevende commissie en, bij voorkomend geval, de voorafgaande beraadslaging in ministerraad; dat echter, volgens de tekst zelf van dit artikel 5, het advies en eventueel de beraadslaging slechts moeten plaats hebben vóór ieder « besluit tot uitzetting »; dat de in het eerste lid van artikel 5 gebruikte termen « besluit tot uitzetting » niet de in artikel 3, 2°, van de wet bedoelde ministeriële maatregel tot terugwijzing insluiten; dat immers hetzelfde artikel 5, in fine, de termen » koninklijk besluit tot uitzetting » gebruikt en dat artikel 5 onmiddellijk volgt op het artikel waarin de uitzetting bij koninklijk besluit wordt geregeld en dat overigens de wetgever van 1952 doorlopend, en ook in de artikelen 6, 8, 9, 12 en 15, een onderscheid maakt tussen de terugwijzing en de uitzetting; dat voorts artikel 10, hetwelk bepaalt in welke gevallen de raadgevende commissie gelast is de Minister van advies te dienen, naar de artikelen 4, B en C, en 5, maar niet naar artikel 3 verwijst; dat evenzo de beraadslaging in ministerraad in artikel 4, D, waar artikel 5 naar verwijst, slechts is voorgeschreven voor het geval dat de Koning, krachtens artikel 4, een uitzettingsbesluit tegen de vreemdeling moet nemen; dat de wetgever van 1952, gelet op « het toenemen van de vreemde bevolking in België en op de internationale conjunctuur », deze waarborgen alleen heeft willen verlenen aan de vreemdelingen die vergunning hadden gekregen om zich in het Rijk te vestigen en die overigens aan de in artikel 5 gestelde vereisten betreffende de grond voldeden; dat de bevoegde overheid dan ook geen substantiële vormen heeft verzuimd;

Overwegende dat verzoeker als ander middel doet gelden, dat er geen enkele voldoende reden is om de bestreden maatregelen te rechtvaardigen, dat deze maatregel berust op motieven die van feitelijke ver-

gissingen uitgaan; dat de tegenpartij verklaart dat het besluit tot terugwijzing tegen verzoeker is genomen « omdat de beweging, waarvan hij leider voor België is, de dienstweigering voorstaat, welke met de Belgische openbare orde strijdig is en in de huidige internationale politieke omstandigheden een leer is die 's lands veiligheid in gevaar kan brengen »; dat de betrokkene, niet-tegenstaande de op 16 Juni 1952 tot hem gerichte waarschuwing, « verder een actieve en overwegende rol heeft gespeeld in de « Watch Tower Bible and Tract Society », dit is in een beweging die als een van haar essentiële leerstellingen de dienstweigering voorstaat; dat verzoeker beweert zelf geen propaganda voor de dienstweigering te hebben gevoerd en dat het volgens hem zelfs verkeerd ware te beweren, dat hij « zich indirect bij zulke propaganda zou hebben aangesloten door geen ontslag te nemen uit zijn ambt in de « Watch Tower Bible and Tract Society », dat deze vereniging nooit het beginsel van de dienstweigering heeft verdedigd, dat indien sommige getuigen van Jehovah dienstweigeren zijn, hun houding het gevolg is, niet van de leer of de richtlijnen van de « Watch Tower Bible and Tract Society », doch uitsluitend van een op de Bijbel gesteunde, individuele beslissing, waarvoor verzoeker niet aansprakelijk kan worden gesteld;

Overwegende dat het vaststaat, dat verzoeker voorzitter is van de V.Z.W.O. « Watch Tower Bible and Tract Society » beter gekend als « Getuigen van Jehovah », en een actieve rol speelt in deze beweging, waarvan verschillende propagandabrochures trouwens adressen in België van verzoeker dragen; dat uit de stukken, door de tegenpartij in het dossier gevoegd, en waarvan verzoeker niet betwist dat zij door de « Watch Tower » uitgegeven brochures zijn, blijkt dat verscheidene passussen daarin weliswaar de Belgen niet rechtstreeks tot dienstweigering aanzetten, maar hen tot een daad van verzet tegen de wetten kunnen aansporen: weigering van militaire dienst, die volgens de Belgische wet verplicht is; dat deze propaganda wordt gevoerd zonder hoe dan ook met de bijzondere omstandigheden van België en de plichten van zijn Staatsburgers rekening te houden; dat zonder te moeten nagaan of dienstweigering een leer of een grondbeginsel van de « Watch Tower » is, noch zich over de zedelijke waarde van deze leer te moeten uitspreken, kan worden volstaan met de vaststelling dat de Minister, wanneer hij de aanwezigheid van een vreemdeling die actief deelneemt aan een organisatie welke zodanige brochures verspreidt zonder zich om de gevolgen daarvan te bekommeren, gevaarlijk acht voor 's lands veiligheid, zich niet heeft uitgesproken zonder rekening te houden met de omstandigheden welke de maatregel van terugwijzing wettelijk kunnen rechtvaardigen, en dat hij binnen de grenzen van zijn beoordelingsmacht is gebleven;

Overwegende dat verzoeker betoogt dat het bestreden besluit inbreuk maakt op de door artikel 14 van de Grondwet gewaarborgde vrijheid van eredienst;

Overwegende dat het bestreden besluit verzoeker niet wil verbieden te geloven of zijn eredienst te beëindigen, noch de uitoefening van een eredienst geheel of gedeeltelijk wil verbieden en evenmin zich met de inrichting van een eredienst wil inlaten, maar dat het verzoeker beveelt het Belgische grondgebied te verlaten zonder er in de toekomst terug te keren; dat het besluit gesteund is, niet op leerstelling of godsdienstige - morele overwegingen of op overwegingen betreffende de goede inrichting van de erediensten, maar wel op veiligheids-motieven; dat artikel 128 van de Grondwet weliswaar aan iedere vreemdeling die zich op het grondgebied van België bevindt, dezelfde bescherming verleent als aan personen en goederen is gegeven, maar ook bij de wet

te bepalen uitzonderingen voorziet; dat artikel 3, 2°, van de wet van 28 Maart 1952 op de vreemdelingenpolitie, wanneer het de Minister van Justitie toestaat een vreemdeling, wiens aanwezigheid hij voor de openbare orde, de veiligheid of de economie van het land gevaarlijk of nadelig acht, terug te wijzen, overeenkomstig artikel 128 van de Grondwet een beperking stelt aan de uitoefening door vreemdelingen op het grondgebied van België van de rechten die aan de Belgische Staatsburgers zijn toegekend, met name de door artikel 14 van de Grondwet erkende rechten; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord beweert, dat de maatregel van terugwijzing is genomen omdat het doel van de vereniging, waarvan hij voorzitter is, niet met de godsdienstige opvattingen van de huidige Minister van Justitie strookt en hieraan toevoegt: « De aangevallen maatregel is er hoofdzakelijk opgericht, perken te stellen aan de vrije uitoefening van een eredienst »; dat hij geen enkel rechtstreeks bewijs noch vermoeden tot staving van deze bewering aanvoert; dat een loutere bewering niet in aanmerking komt,

Besluit :

Artikel 1.

Het verzoek wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 750 frank, zijn ten laste van verzoeker.

HOF VAN BEROEP TE GENT

3e Kamer. — 11 Juli 1953.

Voorzitter : M. Van den Abeele.

Raadsheren : M.M. Santenaire en Soenens.

Advocaat-generaal : M. Vanhoudt.

Advocaten : Mrs Leboucq, Standaert, Moors, Maillet en Van Poecke.

1. **Wegenverkeer.** — Voldoende voorzorgsmaatregelen van nog niet in opmarsch zijnde en zich rechts van de weg opstellende muzikanten.
2. **Arbeidsongeval.** — Verzekeraar van de werkgever. — Onderscheid tussen de door hem gedane betalingen. — Betekenis van de vaststelling door de vrederechter van een accoord tussen partijen. — Alleen geldig, indien gesloten overeenkomstig de wet.

1. *Een groep muzikanten, die nog niet in opmarsch is en zich rechts van de weg aan het opstellen is, terwijl een veldwachter, die zich op het derde baanvak bevindt, met zijn van rode mica voorziene zaklamp tekens doet aan de in aantocht zijnde voertuigen, heeft voldoende voorzorgsmaatregelen genomen ten opzichte van normaal aandachtige en voorzichtige weggebruikers.*
2. *Wat betreft de door de verzekeraar van de werkgever uitbetaalde bedragen moet een onderscheid worden gemaakt tussen de uitgaven voor de verpleging en het vervoer van het slachtoffer (veldwachter), die zijn gedaan ten bate van de voor de gevolgen van het ongeval verantwoordelijke persoon en kunnen teruggevorderd worden krachtens art. 22 van de wet van 11 Juni 1874, en die wegens de ontstane invaliditeit, welke de verzekeraar van de verantwoordelijke derde niet kan terugvorderen.*
Het uitbetalen der wedde is door de gemeente om niet geschied zonder mogelijkheid van subrogatie.

Uit de wordingsgeschiedenis van de arbeidsongevallenwet van 24 December 1903 blijkt dat, wanneer de vrederechter het accoord van partijen vaststelt, hij een handeling van vrijwillige rechtsmacht verricht, die een authentiek karakter verleent aan het accoord, zonder echter het wettelijk vermoeden van rechterlijk gewijsde daaraan te verlenen; alle rechtsmiddelen zowel van het gemene recht als van de Arbeidsongevallenwet kunnen daartegen worden aangewend.

Een dergelijke door de vrederechter bekrachtigde overeenkomst is slechts geldig voor zover zij aangegaan is overeenkomstig de wet.

Het uitbetalen van de wedde door de gemeente aan het slachtoffer (veldwachter) vindt zijn oorzaak niet in het ongeval, doch in een verbintenis uit overeenkomst, waar hij, die verantwoordelijk is voor het ongeval, buiten staat.

O.M. en Felix Nathalis, Serrant, Gemeente Nieuwkerken-Waas en N.V. Noordstar en Boerhaave
t/ Van Put.

Overwegende dat de verdachte van Put, de burgerlijke partij Serrant Léon en het Openbaar Ministerie tijdig en op regelmatige wijze in hoger beroep zijn gekomen;

Overwegende, wat de overtredingen van het Algemeen Wegenverkeersreglement betreft, dat de verjaring gestuit werd door de akte van beroep van het Openbaar Ministerie van 16 Juli 1952;

Overwegende dat door het onderzoek en de behandeling der zaak vóór het Hof de feiten A en C der telastlegging, zoals bewezen verklaard door de eerste rechter, bewezen zijn gebleven; dat feit B evenmin als in eerste aanleg bewezen werd;

Overwegende inderdaad, dat verdachte verklaart op het ogenblik van de aanrijding te hebben gereden met een snelheid van ongeveer 70 km. in het uur en met zijn kruislichten op de grote weg Antwerpen-Gent, die aldaar niet voorzien is van openbare verlichting; dat hijzelf bekent dat het hem slechts mogelijk was met zijn kruislichten een onverlichte hindernis op de afstand van practisch een tiental meter op de weg waar te nemen;

Overwegende echter dat naar luid van artikel 85/10 van het Algemeen Verkeersreglement de kruislichten de weg moeten verlichten practisch tot op een afstand, die niet minder mag zijn dan dertig meter bij niet mistig weder; dat, gelet op de ondoeltreffendheid van zijn verlichting en op het hieronder medegedeelde omtrent het zwaaien met een rood licht door Serrant, verdachte buitengewoon voorzichtig moest rijden en alleszins zijn snelheid aanpassen aan de kracht van zijn verlichting; dat verdachte door met een snelheid van 70 km. in het uur te rijden, terwijl zijn feitelijk gezichtsveld slechts een tiental meter bedroeg, gezondigd heeft door gebrek aan vooruitzicht of voorzorg en door in deze omstandigheden personen op de baan aan te rijden en hun verwondingen te veroorzaken, het misdrijf gepleegd heeft, strafbaar gesteld in de artikelen 418 en 420 W. v. S.; dat voor hem geen sprake kan zijn van een onvoorziebare hindernis;

Overwegende dat de door de eerste rechter wegens de samengevoegde feiten A en C opgelegde straf juist is en dient te worden bevestigd;

Ten aanzien van de burgerlijke vorderingen :

Verantwoordelijkheid :

Overwegende dat verdachte een fout heeft begaan

ten gevolge waarvan hij aansprakelijk is voor de schadelijke gevolgen van het ongeval;

Overwegende dat de slachtoffers zelf niet in de minste mate de verantwoordelijkheid van het gebeurde delen moeten;

Overwegende immers dat, niettegenstaande verdachte volhoudt geen verwittigingsteken op de weg te hebben gezien, nochtans uit het onderzoek blijkt dat de op de door de verdachte bereden rechter wegstrook opgestelde muzikanten tegen een mogelijke aanrijding beschermd waren door het zwaaien in de richting van Antwerpen door de veldwachter Serrant van een rood licht, waarvan het zicht reeds een vijftal, de verdachte vooroprijdende en uit dezelfde richting komende weggebruikers tot vertragen had gedwongen;

Overwegende anderzijds dat niet gebleken is uit het onderzoek dat de burgerlijke partijen zelf door enige onvoorzichtige beweging tot het ongeval hebben bijgedragen;

Overwegende echter dat volgens verdachte de muzikanten niet stoetsgewijze op de weg stapten, zich naar de bepalingen van het verkeersreglement niet op de rijweg mochten wagen, tenzij gesignaleerd door een wit licht aan de kop en een rood licht aan de achterkant van de stoet;

Overwegende dat dient te worden opgemerkt dat de groep muzikanten nog niet in opmars was en zich rechts van de weg aan het opstellen was, terwijl de veldwachter Serrant, die zich op het derde baanvlak bevond met zijn van rode mika voorziene zaklamp, tekens deed aan de voertuigen, die uit de richting Antwerpen in aantocht waren; dat deze voorzorgsmaatregel voldoende was ten aanzien van normaal aandachtige en normaal voorzichtige weggebruikers en van aard was om de burgerlijke partijen behoorlijk te beschermen;

Overwegende dat in strijd met de bewering van verdachte niet bewezen is, dat de burgerlijke partij Serrant min of meer bedronken in het midden van de rijweg stond en zich aldus aan een aanrijding heeft blootgesteld;

Bedrag der schade :

Overwegende dat de burgerlijke partij Nathalis Felix niet in hoger beroep gekomen is en de haar toegekende schadevergoeding niet wordt betwist;

Burgerlijke partij Serrant Léon :

Overwegende dat vaststaat dat tengevolge van de aanrijding het slachtoffer behalve een hersenschudding en verwondingen aan rechter wenkbrauw en elleboog, een breuk van linker scheen- en kuitbeen opliep, die zijn opneming in een kliniek en langdurige verzorging vereiste; dat volgens de door de veldwachter aangestelde geneesheer de consolidatie te stellen is op 15 September 1952, datum vanaf dewelke een bestendige werkonbekwaamheid, geschat op 25 %, zal blijven bestaan, die de burgerlijke partij in de onmogelijkheid stelt haar dienst als veldwachter te hervatten; dat zij daarvoor een aanzienlijke vergoeding vordert, zowel wegens morele als wegens stoffelijke schade;

Stoffelijke schade :

Overwegende dat, aangezien het slachtoffer Serrant Léon onderzocht werd door Dr Verbraecken te Sint-Gillis-Waas, wiens verslag alle waarborgen van onpartijdigheid biedt, er geen redenen bestaan om de blijvende werkonbekwaamheid van voornoemde bur-

gerlijke partij ten gevolge van de aanrijding door een ander geneesheer te laten vaststellen;

dat het percentage van 25 % en de datum van de consolidatie, zoals door Dr Verbraecken bepaald, door het Hof worden aangenomen;

dat het Hof dus over de nodige gegevens beschikt om heden over de eis te beslissen;

Overwegende dat gelet op slachtoffers' ouderdom op de dag van de consolidatie (32 jaar) zijn vermoedelijke verdere levensduur volgens de Belgische tabel 1928/'32 zes en dertig jaar bedraagt;

Overwegende anderzijds, dat Serrant op de ouderdom van 65 jaar op rust zou gesteld zijn; dat hiermede rekening dient te worden gehouden bij de vaststellingen van de schadevergoedingen; dat ook in aanmerking dient te worden genomen dat de bruto-aanvangswedde gesteld is op 54.500 fr., zijnde 50.604 fr. netto; na twintig jaar dienst de eindwedde van 83.250 fr. bereikt, dat er dus een gemiddeld jaarlijks netto-inkomen dient te worden aangenomen, dat billijk op 65.000 fr. mag worden gesteld gedurende 33 jaar; dat, berekend naar de rentevoet $4\frac{1}{2}$ % en de coëfficiënt 17,02 het bedrag der stoffelijke schade de

$$65.000 \times 25 \times 17,02$$

som bedraagt van $\frac{\quad}{100} = 276.575 \text{ fr.};$

Overwegende dat de schadevergoeding, gevorderd wegens verlies van uurwerk en zaklamp, billijk mag geschat worden op 1.200 fr.;

Morele schade :

Overwegende dat, gelet op de aard van de verwondingen, de langdurige en pijnlijke verzorging ervan en de blijvende misvorming van zijn been aan de burgerlijke partij Serrant een som, groot 150.000 fr., dient te worden toegekend;

dat dus ten slotte de door de burgerlijke partij geleden schade $276.575 + 150.000 + 1.200 = 427.775 \text{ fr.}$ bedraagt;

Eis van de burgerlijke partij Noordstar-Boerhaave:

Overwegende dat naar de stelling van de verdachte de burgerlijke vordering van deze burgerlijke partij niet ontvankelijk dient te worden verklaard, vermits het hier niet gaat over een arbeidsongeval;

Overwegende dat inderdaad de veldwachter noch arbeider noch bediende is in de zin van de wet van 24 December 1903 en dus geen aanspraak kan maken op de forfaitaire vergoedingen, voorzien door de wetgeving op de arbeidsongevallen (Verbr., 22 Juli 1892, Pas. I, 327);

Overwegende dat het dus gepast voorkomt de aard te bepalen van het tussen de gemeente Nieuwerkerken en de verzekeringsmaatschappij Noordstar-Boerhaave ten aanzien van de veldwachter Serrant gesloten verzekeringscontract;

Overwegende dat dit laatste het karakter vertoont noch van een verzekering van goederen noch van een verzekering-wet, maar integendeel dit van een collectieve verzekering, waarbij de gemeente Nieuwerkerken de schade heeft willen verzekeren, die haar veldwachter Serrant in de uitoefening van zijn ambt kon lijden;

Overwegende wat betreft de door de burgerlijke partij Noordstar-Boerhaave uitbetaalde sommen, een onderscheid dient te worden gemaakt tussen de uitgaven voor de verpleging en vervoer van het slachtoffer, die werden gedaan ten bate van de voor de gevolgen van het ongeval verantwoordelijke persoon en mogen teruggevorderd worden krachtens artikel 22 van de wet van 11 Juni 1874, en die wegens de geleden

invaliditeit, waarvan de terugvordering aan de verzekeraar ontzegd is tegen de verantwoordelijke derde;

Overwegende dat het uitbetalen der wedde immers om niet is geschied door de gemeente en zonder mogelijkheid van subrogatie;

Overwegende derhalve dat de burgerlijke partij enkel recht heeft op 15.573 fr.;

Overwegende dat de burgerlijke partij in haar besluiten opwerpt, dat ten aanzien van alle in het geding betrokken partijen op definitieve wijze is vastgesteld, dat het aan veldwachter Serrant overkomen ongeval wel degelijk een arbeidsongeval is, vermits het vonnis van de Vrederechter van St-Gillis-Waas dd. 24 September ten aanzien van Serrant en de verzekeringsmaatschappij in kracht van gewijsde is gegaan en verdachte noch zijn verzekeraar zijn opgekomen tegen het verstek-vonnis dd. 17 December 1952, hun betekend op 2 Januari 1953, waarbij is uitgemaakt dat het in de zaak Serrant-Noordstar te wijzen vonnis ook tegenover hen zal werken;

Overwegende echter dat blijkt uit de wordingsgeschiedenis der Arbeidsongevallenwet van 24 December 1903 dat, wanneer de Vrederechter het accoord der partijen vaststelt, hij een handeling verricht van zijn willige rechtsmacht, die een authentiek karakter verleent aan bedoeld accoord, zonder echter daaraan het wettelijk vermoeden van rechterlijk gewijsde te verlenen en waartegen alle rechtsmiddelen, zowel die van het gemeen recht als die van de wet op de Arbeidsongevallen kunnen worden aangewend;

Overwegende dat bedoelde overeenkomst, bekrachtigd door tussenkomst en onder toezicht van de Vrederechter, slechts geldig is voor zoveel zij gesloten is overeenkomstig de wet (Delaruwière, n° 426);

Overwegende derhalve, dat de berusting van Serrant Léon bij een ten onrechte en onwettelijk op de Arbeidsongevallenwet steunende overeenkomst, nietig is en, hoewel betekend en van werking verklaard tegenover verdachte en zijn verzekeraar, niet bindend is voor deze laatsten, die er trouwens buiten zijn blijven staan; dat evenmin door het Hof daarmede rekening dient te worden gehouden;

Overwegende dat verdachte zonder meer grond aan de burgerlijke partij Serrant het recht ontzegt persoonlijk vergoeding te vorderen wegens stoffelijke schade om reden dat haar wedde steeds wordt uitbetaald en zij derhalve geen verlies heeft ondergaan;

Overwegende immers dat Serrant geen ondergeschikte is van de gemeente en deze te haren voordele geen subrogatie mag inroepen; dat bovendien het uitbetalen van de wedde zijn oorzaak vindt niet in het ongeval, maar wel in een verbintenis ontstaan uit een overeenkomst waar verdachte buiten stond;

Overwegende dat verdachte zich ook ten onrechte verzet tegen de vordering, strekkende tot het bekomen van vergoeding wegens blijvende werkonbekwaamheid, om reden dat Serrant steeds zijn ambt van veldwachter uitoefent;

Overwegende inderdaad dat uit het medisch attest van Dr Verbraecken, ernstig en geloofwaardig geneesheer, blijkt dat de burgerlijke partij Serrant zijn ambt als veldwachter van de gemeente Nieuwerkerken niet langer zal kunnen vervullen; dat hieruit te besluiten valt dat eerstdaags de wedde haar niet verder zal worden uitbetaald;

Eis van de gemeente Nieuwerkerken :

Overwegende, wat betreft het vervangen van de beschadigde kledij van veldwachter Serrant, niet het minste bewijs voorgebracht wordt van dienaangaande gedane uitgaven;

Overwegende dat de burgerlijke partij geen verlies heeft ondergaan door het uitbetalen der wedde, vermits dez in alle geval door haar moest voortbetaald worden;

Overwegende dat niet het minste bewijs wordt geleverd van de aangevoerde extra-uitgaven gedaan ten gevolge van het aanstellen van een vervanger voor de stempeldienst der gemeente;

Overwegende trouwens dat deze steeds bij machte moet zijn met haar gewoon personeel en zonder behulp van bijzonder aangeworven werkrachten een tijdelijk afwezig beambte of bediende te vervangen;

Overwegende dat haar vordering derhalve ongegrond is;

Om deze redenen,

gelet op de wetsbepalingen, ingeroepen door de eerste rechter en bovendien op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935 en de artikelen 211 en 215 van het Wetboek van Strafvordering, welke wetsbepalingen alle door de heer Voorzitter op deze terechtzitting aangehaald zijn;

Het Hof,

rechtdoende op tegenspraak,
ontvangt de ingestelde beroepen en erover beslissend :

1) *Op strafrechtelijk gebied :*

Bevestigt het bestreden vonnis;

Verwijst beklaagde in de kosten van hoger beroep.

2) *Op burgerlijk gebied :*

A. Bevestigt het bestreden vonnis wat betreft de vorderingen van de burgerlijke partij Nathalis Felix;
Verwijst verdachte in diens kosten van beroep;

B. Doet het bestreden vonnis te niet wat betreft de eis van de burgerlijke partij Serrant Léon en, opnieuw rechtdoende dienaangaande, trekt de zaak tot zich en verwijst verdachte tot betaling aan de burgerlijke partij van de som van 427.775,— fr., met de vergoedende intresten vanaf 25 November 1951, de gerechtelijke intresten en de kosten van hoger beroep, gevallen aan de zijde van deze burgerlijke partij, deze later te begroten; alsmede in de kosten van het zich stellen;

C. Ten aanzien van de burgerlijke eis van de N.V. Noordstar-Boerhaave;

Doet het bestreden vonnis te niet, waar het verdachte verwezen heeft in de betaling van schadevergoeding aan deze burgerlijke partij wegens tijdelijke invaliditeit; bevestigt het daarentegen wat betreft de haar toegekende som wegens dokterskosten en vervoer van het slachtoffer en, opnieuw rechtdoende, veroordeelt verdachte dienvolgens tot het betalen aan deze burgerlijke partij van 15.573,— fr. met de vergoedende intresten vanaf de dag van de uitbetaling dezer som, de gerechtelijke intresten en de kosten van hoger beroep, gevallen aan de zijde van deze burgerlijke partij; deze kosten later te begroten; alsmede in de kosten van het zich stellen;

Geeft akte aan deze burgerlijke partij van haar voorbehoud omtrent alle verdere kosten, waarvoor zij nog mocht moeten instaan in de toekomst;

D. Ten aanzien van de burgerlijke partij, gemeente Nieuwerkerken :

Doet het bestreden vonnis te niet en opnieuw rechtdoende, verklaart de vordering dezer burgerlijke partij niet ontvankelijk wat betreft de schadevergoeding, ge-

vorderd wegens de uitbetaling aan Serrant Léon van zijn wedde;

Verklaart de eis verder ongegrond wat betreft het vervangen van de kledij en de uitbetaling van een loon aan een vervanger van de veldwachter in de stempel-dienst;

Verstaat dat de burgerlijke partij haar eigen kosten van beroep zal te dragen hebben; alsmede de kosten van het zich stellen als burgerlijke partij in eerste aanleg;

Zegt dat haar geen akte dient te worden verleend van haar voorbehoud voor de toekomst.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE KORTRIJK

Kortgeding. — 25 Februari 1954.

Voorzitter : M. De Necker.

Advocaten : Mrs Halsberghe en Tremmery.

1. Kortgeding. — Bevoegdheid van de voorzitter in kortgeding krachtens de algemene bepaling van art. 11/2° van de Wet van 25 Maart 1876 om bij voorraad te beslissen over geschillen tussen echtgenoten omtrent de uitoefening van de echtelijke macht of de naleving der huwelijksplichten, indien een onverwijld voorziening noodzakelijk is.

2. Huwelijk. — Redelijke opvatting van de verplichting van de vrouw om haar man te volgen en met hem samen te wonen.

1. De Voorzitter in Kortgeding is bevoegd om kennis te nemen van de vordering van een gehuwde vrouw, strekkende tot het bekomen van de machtiging om afzonderlijk verblijf te houden en van de bewaking van een uit het huwelijk geboren minderjarig kind. Behalve in de bij de artt. 214j en 268 B.W. bedoelde gevallen is de Voorzitter in Kortgeding ook daarbuiten bevoegd krachtens art 11/2° van de Wet van 25 Maart 1876 op de Bevoegdheid om bij voorraad te beslissen over al de gevallen, die hij spoedeisend oordeelt, mits zij vallen onder de burgerlijke rechtsmacht van de Rechtbanken van Eerste Aanleg of de rechtsmacht van burgerlijke scheidslieden en niet bij een bijzondere bepaling aan de rechtsmacht in Kortgeding onttrokken zijn.

Tot de rechtsmacht van de Voorzitter in Kortgeding behoren dus al de burgerlijke belangen, die een onverwijld beslissing bij voorraad vorderen, mits zij ten gronde onder de bevoegdheid vallen van de burgerlijke rechter en de wet niet uitdrukkelijk anders bepaalt.

De Rechtbanken van Eerste Aanleg zijn bevoegd om te beslissen over geschillen tussen echtgenoten, betreffende de uitoefening van de echtelijke macht of de naleving der huwelijksplichten gedurende het huwelijk. Mitsdien is de Voorzitter in Kortgeding bevoegd om bij voorraad over dergelijke gevallen te beslissen, indien een voorziening spoedeisend is, met dien verstande dat zijn beslissing geen nadeel mag toebrengen aan de zaak zelve.

2. Uit de artt. 214a en 108 B.W. mag niet worden afgeleid, dat de man het recht zou hebben zijn vrouw te verplichten om hem onverschillig waar en in alle omstandigheden te ontvangen en met hem samen te wonen. De man moet zijn vrouw ontvangen in een geschikte en degelijke woning volgens hun rang en stand en mag haar niet dwingen om in onwaardige of onaannemelijke voorwaarden te leven.

De verplichting van de vrouw om haar man te

volgen waar hij zich vestigen wil staat tegenover de wederkerige verplichting van de man om haar op waardige wijze te ontvangen.

De echtelijke macht is aan de man alleen toevertrouwd om de leiding van het gezin te verzekeren, zodat hij van die macht geen misbruik mag maken in eigen belang. Hieruit vloeit voort, dat hij de gemeenschappelijke woning niet mag vestigen in zodanige voorwaarden, dat de vrouw beroofd wordt van de haar in het huishouden toekomende rechten of zelf zijn plicht tot bescherming niet kan nakomen.

Decraene t/ Poublon.

Overwegende dat de vordering strekt 1°) tot het bekomen van de machtiging om afzonderlijk te verblijven bij haar moeder, Mevr. Decraene Camiel, geboren Vervaecke Euphrasie, te Menen, St Jansmolenstraat nr 73, dit zolang echtgenoot nog onder de wapens is;

2°) tot het horen zeggen dat haar echtgenoot haar aldaar zal kunnen vervoegen, wanneer hij in verlof komt, met dien verstande dat eiseres, in de woning van haar moeder, het gebruik zal hebben van een aparte zitkamer en slaapkamer zal bezitten;

3°) tot het bekomen van de bewaking van het gemeenschappelijk minderjarig kind, gesproken uit het huwelijk, — de moeder van eiseres neemt op zich, gedurende de werkuren van eiseres het kind op te passen en volledig te verzorgen;

1) Betreft de bevoegdheid :

Overwegende dat verweerder beweert dat de rechter in kortgeding onbevoegd is, daar enerzijds geen vordering in kortgeding hangende is, zodat art. 268 B.W. niet kan worden toegepast, en anderzijds alleen de rechtspleging, gegrond op art. 214j. B.W. toepasselijk is in geval van tekortkomingen van een der echtgenoten aan zijn huwelijksplichten gedurende het huwelijk;

Overwegende dat deze stelling onjuist is;

Overwegende dat luidens art. 11 van de wet van 25 Maart 1876 de Voorzitter van de Rechtbank in kortgeding bevoegd is om voorlopig te beslissen over al de gevallen, die hij spoedeisend oordeelt, mits zij vallen onder de rechtsmacht der burgerlijke rechtbanken of van burgerlijke scheidsrechters en niet uitdrukkelijk aan de rechtsmacht in kortgeding onttrokken zijn door de wet;

Overwegende dat dus tot de rechtsmacht van de Rechter in kortgeding behoren, al de burgerlijke belangen, die een voorlopige en onverwijlde beslissing vorderen, in zover deze ten gronde in de bevoegdheid vallen van de burgerlijke rechtsmacht en de wetgever niet uitdrukkelijk andere bepaald heeft (Burg. Kortrijk, Kortgeding, 31 Dec. 1953, J.T. 1954, bl. 101);

Overwegende dat de rechtbanken van 1e aanleg bevoegd zijn om te beslissen over geschillen tussen echtgenoten, betreffende de uitoefening der echtelijke macht of het naleven der huwelijksplichten gedurende het huwelijk;

Dat dus ook de rechter in kortgeding bevoegdheid bezit om bij voorraad en voorlopig in soortgelijke spoedeisende gevallen, met dien verstande echter dat zijn beslissing geen nadeel mag toebrengen aan de zaak zelve;

Overwegende dat ten deze het geschil betreft de naleving van de verplichting der vrouw om samen te wonen met haar man gedurende de vervulling van zijn militaire dienstplicht;

Dat zulk geschil ten principale in de bevoegdheid valt van de burgerlijke rechter ten gronde;

Dat wij dus wel bevoegd zijn;

2) Ten gronde :

Overwegende dat partijen gehuwd zijn op 20 April 1949 en uit dit huwelijk een kind geboren is op 3 Augustus 1949;

Overwegende dat na het huwelijk het jong echtpaar kwam samenwonen bij de schoonouders van eiseres, Blekerstraat, 119, te Menen;

Overwegende dat eiseres werkzaam is in het lokaal « Volkshuis » en verweerder werkte in de kliniek van de Bond Moyson te Menen totdat hij opgeroepen werd om zijn militaire dienstplicht te vervullen;

Overwegende dat eiseres beweert dat van den beginne af de toestand moeilijk bleek te zijn, daar de beide huishoudens samenleefden, aten en woonden, zodat het jong echtpaar slechts over een aparte slaapkamer beschikte;

Dat van dan af de schoonmoeder zich bemoeide met de aangelegenheden van het jonge gezin;

Overwegende dat eiseres aanvoert dat de toestand met de dag scherper werd, eerst na de geboorte van een kind en nog meer nadat haar echtgenoot haar moest verlaten, daar hij opgeroepen was voor zijn militaire dienst;

Dat haar schoonmoeder door alle middelen tracht haar zoon van zijn vrouw afkerig te maken, en hem tegen haar ophitst uit vrees, dat zij later zouden hun intrek nemen in een afzonderlijke woning, hetgeen het verlies van verweerders's loon voor de schoonouders van eiseres zou betekenen, daar hij tot op de dag van zijn vertrek, zijn loon afgaf aan zijn moeder;

Overwegende dat eiseres beweert dat door het geplaag en geterg van haar schoonmoeder het leven haar ondragelijk wordt gemaakt, zodat haar gezondheid door deze toestand lijdt;

Overwegende dat verweerder integendeel beweert dat het de bedoeling van eiseres nooit geweest is, dat het jong echtpaar een afzonderlijke woning zou betrekken, maar wel dat hij zijn vrouw zou vervoegen bij haar moeder om daar te gaan inwonen nr 73, St Jansmolenstraat, te Menen;

Dat hij zich terecht daar tegen verzet, te meer dat zijn schoonzuster, zuster van eiseres, en haar echtgenoot Lemonnier Roland, daar reeds wonen, zodat, buiten de oude schoonmoeder, daar nog twee jonge gezinnen zouden inwonen;

Dat daarenboven de indeling en de grootte van dit oude en weinig luchtig huis, dit ook niet toelaten;

Overwegende dat al de wederzijdse plichten der echtgenoten onderling verband houden en in hun samenhang moeten worden beoordeeld;

Overwegende dat naar luid van art. 212 B.W. de echtgenoten elkander hulp en bijstand verschuldigd zijn en naar luid van art. 213a, B.W. de man gehouden is zijn vrouw te beschermen;

Overwegende dat volgens art. 214a B.W. de vrouw verplicht is met de man samen te wonen en hem overal te volgen waar hij dienstig oordeelt zijn verblijf te houden en de man verplicht is zijn vrouw bij zich te ontvangen en volgens art. 108 B.W. de vrouw geen andere woonplaats heeft dan die van « haar echtgenoot »;

Overwegende dat daaruit niet mag worden afgeleid, dat de man het recht heeft de vrouw te verplichten hem gelijk waar en in gelijk welke omstandigheden te volgen en met hem samen te wonen;

Dat dit reeds de vroegere rechtspraak was en ook ten duidelijkste werd bevestigd tijdens de besprekingen in de Wetgevende Kamers van de wet van 12 Juni 1932, onder meer door Senator Braun, die zich als volgt heeft uitgedrukt : « Chaque fois que les raisons supérieures justifient le refus de cohabiter de la femme la justice lui prête main-forte »;

Overwegende dat de man de vrouw moet ontvangen in een geschikte en degelijke woning volgens rang en stand, en haar geen onwaardige of onaanneembare levensvoorwaarden mag opleggen. (Novelles : Dr. Civ. T. I, bl. 507; Kluyskens : Burg. Recht T. VII - Personen- en Familierecht, bl. 318; De Page, Dr. Civ. T. I, bl. 618; Arntz : Dr. Civ., T. I, n° 380; Planiol et Ripert: Dr. Civ. T. II n° 365; Verbr. Fr. 20 Nov. 1860; D.P. 1861, I. bl. 305; Beroep Gent 23 Juni 1910 - Pas 1910, II, bl. 385;

Dat inderdaad de verplichting van de vrouw de man te volgen waar hij zich vestigen wil in wederkerige betrekking staat met de verplichting van de man haar op waardige wijze te ontvangen;

Dat daarenboven de echtelijke macht een altruïstisch recht is, dit is een recht, aan iemand toegekend door de wetgever, niet in zijn eigen belang, maar wel om hem toe te laten behoorlijk een bepaalde hem toevertrouwde taak te vervullen. (Dabin : le droit subjectif, bl. 241);

Dat de echtelijke macht alleen aan de man is toevertrouwd om de leiding van het gezin te verzekeren, zodat de man van dit recht geen misbruik mag maken in zijn eigen belang of tot persoonlijke doeleinden;

Overwegende dat hieruit voortvloeit dat de man de echtelijke woning niet mag vestigen in zulkdanige voorwaarden, dat de vrouw beroofd is van de rechten, die haar toekomen in het huishouden, of hij zelf zijn plicht tot bescherming niet kan naleven;

Overwegende dat dit het geval zijn zal, wanneer de man zijn vrouw verplicht in te wonen bij haar schoonmoeder, waardoor zij van ieder initiatief in het dagelijks huishouden beroofd wordt, geen eigen huishouden heeft, het loon van de man aan de schoonmoeder afgegeven wordt voor het levensonderhoud van het gezin, en de man zich onmachtig toont om zijn vrouw te beschermen tegen het geplaag van haar schoonmoeder. (Beroep Douai, 26 Maart 1902. - Dalloz Per. 1902, II, bl. 188; Sirey 1902, II, bl. 296; De Page, Dr. Civ. T. I, bl. 619);

Overwegende dat ten deze niet wordt betwist dat het loon van verweerder, de echtgenoot, altijd afgegeven werd aan zijn moeder voor het huishouden en niet aan zijn vrouw en dit totdat hij vertrokken is;

Dat het gezin van eiseres totaal opgenomen was in het familieleven van haar schoonouders, daar zij slechts over een afzonderlijke slaapkamer beschikte, en noch afzonderlijk kon leven, noch afzonderlijk kon koken;

Overwegende dat blijkt uit het omstandig attest van Dr. De Weerdte te Menen, dat eiseres aan zenuw-

depressie lijdt, met angst, droefgeestigheid en slapeloosheid, zodat haar verwijdering uit het milieu, waardoor deze stoornissen veroorzaakt zijn, geboden is;

Overwegende dat een nog jong kind aan de zorgen van de moeder dient toevertrouwd te worden, dit om psychische en stoffelijke redenen, daar zij het best bekwaam is voor het kind te zorgen;

Dat wel is waar de moeder werkt, maar in dezelfde stad, zodat zij niet enkel het kind na haar werk oppassen kan, maar ook 's middags gemakkelijk naar huis kan komen, tussen de werkuren;

Dat tijdens haar afwezigheid het kind door haar moeder kan bewaakt worden;

Overwegende dat de gevraagde maatregel maar een tijdelijk karakter kan hebben voor een korte duur en verweerder daaraan een eind kan maken en de wijziging van het bevelschrift bekomen door het nemen van passende maatregelen, zoals het vestigen van een afzonderlijke echtelijke woning;

Om deze redenen,

Verklaren ons bevoegd;

Machtigen eiseres afzonderlijk te verblijven bij haar moeder, Mevrouw Weduwe Decraene Camiel, geboren Vervaecke Euphrasie, te Menen, 73, St Jans Molensstraat, voor de nog overblijvende tijd van verweerders militaire dienst;

Zeggen dat verweerder haar aldaar zal mogen vervoegen en zal moeten ontvangen worden bij ieder van zijn verloven, met dien verstande, dat het jong echtpaar over een aparte zitkamer en slaapkamer zal beschikken;

Vertrouwen de bewaking over het minderjarige gemeenschappelijke kind toe aan eiseres;

Zeggen dat verweerder zijn recht van bezoek zal mogen uitoefenen telkenmale hij in verlof komt, ofwel bij zijn echtgenote, ofwel op een plaats bij onderling akkoord te bepalen, en in dit geval van 's morgens 10 uur tot 's avonds 16 uur alle dagen van zijn verlof;

Zeggen dat deze maatregelen zullen geschorst worden indien verweerder aan eiseres een degelijke en gepaste echtelijke woning bezorgt, die beantwoordt aan de bepaling van dit bevelschrift;

Verlenen akte aan eiseres dat zij de vordering begroot op meer dan 25.000 frank, wat de vatbaarheid voor hoger beroep betreft.

Beveelt dat de kosten zullen gecompenseerd worden tussen partijen.

Afscheid van de Heer Xavier VAN NUFFEL, vrederechter van het derde kanton te Antwerpen

Pas vóór het gerechtelijk verlof zetelde de heer X. Van Nuffel, Vrederechter van het derde kanton te Antwerpen, voor de laatste maal, daar hij, tot de ouderdomsgrens gekomen, op rust ging. Hem werd te dezer gelegenheid een warme hulde gebracht.

Wij hebben het genoeg hierna de verschillende redevoeringen mede te delen die te dezer gelegenheid werden uitgesproken.

* * *

Rede van de Heer Baeten, Vrederechter van het Kanton Berchem

Xavier Van Nuffel wordt binnen weinige dagen zeventig jaar oud...

Op 1 Juli 1911 werd hij, nog geen zeven en twintig jaar oud, tot vrederechter van het kanton Boom benoemd. Sinds October 1931 is hij vrederechter van dit kanton, het derde kanton van Antwerpen.

Dat maakt: drie en veertig jaar vrederechter! Dertig jaar voor het emeritaat, met een toemaatje van eventjes volle dertien jaar!

Super-emeritaat dus, enig bijna in de annalen van de vrederechten van België!

... En mij valt de grote eer te beurt, naar aanleiding daarvan, aan Vrederechter Xavier Van Nuffel, Ondervoorzitter van de Vrederechtersbond van België, de hulde te brengen van de collega's der provincie Antwerpen.

Wees gerust, Waarde Collega, het zal eenvoudig en gemoedelijk zijn...

U waart een uitstekend jurist. De kostbare grondbeginselen, die de Universiteit ons bijbracht en die dikwijls zo jammerlijk in de vergeethoek geraken, waren voor U lichtbakens, die U nooit uit 't oog verloor. De verscheidene codes kende U tot in hun meest verholten, minst bezochte hoekjes. Zelfs in die moderne monsterachtige doolhoven, als de wetten en besluiten en andere dergelijke, waart U volkomen thuis. En met wondere scherpzinnigheid, als bij intuïtie, wist U uit de meest duistere, soms tegenstrijdige teksten, de bedoeling van de wetgever te voorschijn te toveren als een klaarblijkende zaak.

Uw doorzicht in de meest ingewikkelde rechtsproblemen was dan ook verrassend. Het heeft soms Uw collega's, — in elk geval mij, — tot heilzame voorzichtigheid aangespoord.

Bij mij ging dat zo:

Ik had dagen en weken geplaagd gezeten met een netelige zaak en eindelijk, — het moet wel, — tussen een hoop van rechtsleer en rechtspraak, het verlossend rechtsbeginsel gevonden! De dag vóór de zitting waarop het vonnis zou uitgesproken worden, ontmoette ik U, en ik kon niet nalaten U, met enige zelfvoldaanheid, het probleem en mijne oplossing voor te schotelen.

U luisterde aandachtig, stelde een paar vragen, dacht een paar minuten na... Toen begon Uw hoofd bedenkelijk te knikken en manend kwam het er uit: «'n Delicate kwestie!...» — Maar de meest delicate kwestie bleek dan te zijn, hoe U mij, zonder te kwetsen, aan 't verstand zouwt brengen dat ter zake, gezien dit, en gezien dat, en gezien nog wat, mijn gulden rechtsprincipe niet dienen kon!...

Nu, zo erg beschamend voor mij was dat toch niet. Ik meen immers te weten dat bevriende rechters van de rechtbank, zetelend in hoger beroep, ook van U dergelijke les ontvingen, jammer genoeg nadat het vonnis reeds uitgesproken was...

Edoch, de vrederechter, die een uitmuntend jurist is, staat aan erge gevaren bloot.

Hij kan, door onbewuste gemakzucht meegesleept, de feiten der zaak gaan verwaarlozen. Waarom zijn toevlucht nemen tot lastige en tijdrovende onderzoeksmiddelen als getuigenverhoor, persoonlijke verschijning der partijen, bezoek der plaatsen, wanneer de zaak in een handomdraai, met een prachtige juridische zet, een elegante oplossing kan krijgen?

Hij kan ontaarden tot een soort Narkissos, die bezwijkt onder de betovering van zijn eigen, sierlijke gedaante, zoals hij die weerspiegeld ziet in de rechtskundige tijdschriften, in de besluiten van de advocaten, in de vonnissen van zijn collega's.

Hij mag dan rijp zijn voor het Hof van Verbreking, doch, als vrederechter, pleegt hij zelfmoord.

Bij U, Waarde Collega, waren zulke afwijkingen, zulke zelfvernietiging, eenvoudig ondenkbaar. Omdat U te zeer doordrongen waart van de betekenis van het feit dat er mannen waren die het recht zegden, goed en echt, lang vóór dat er van rechtsgeleerdheid spraak kon zijn. Omdat U bevroedde dat, zo alle machten uit het volk heten te komen, de rechterlijke macht uitgegaan is uit de ziel zelf van het volk en dat de essentiële roeping van de rechter immer was en zijn zal het rechtsgevoel, de drang naar rechtvaardigheid, door elke mens, hoe primitief of hoe ontaard ook, in 't hart gedragen, te eren en te bevredigen.

U waart een wijze rechter.

U hadt de mens, Uw evennaaste, lief. U kende de mens, dat meest gecompliceerde schepsel Gods, waarin de strijd tussen goed en kwaad nooit uitgevochten is,

dat dikwijls innerlijk zo pijnlijk verscheurd is, en daardoor immer zwak en vaak in zedelijke nood.

Zo begreep U dat menig rechtsgeding niet spruit uit een verschil van opvatting in hoofde der partijen, doch het resultaat is van een conflict in het hart van één mens. Daaruit Uw talrijke verzoeningen en akkoordvonnissen.

Iemand wordt vóór U gedagvaard in betaling. Zijn raadsman bestrijdt de eis met alle mogelijke middelen: verjaring, ondergeschikt, verbintenis niet bewezen; meer ondergeschikt, nietigheid der verbintenis, enz. — «Des guten zu viel», voelt U, en U beveelt de persoonlijke verschijning der partijen. Een schrandere, geduldige, gemoedelijke ondervraging en dan komt dra aan 't licht dat de schuldenaar, wel bewust van zijne schuld, het tot een rechtsgeding heeft laten komen, omdat hij wraak wou nemen over een vermeend onrecht hem destijds door de schuldeiser aangedaan; of omdat hij niet kon weerstaan aan de inblazingen van zijn vrouw, die altijd geld kan gebruiken, ook dat van een ander; of omdat hij de schuldeiser niet in zijn ledige beurs wou laten blikken; in één woord, omdat hij menselijk zwak geweest was.

En laat nu die schuldenaar onmiddellijk, bij akkoordvonnis, veroordeeld worden tot betaling der hoofdsom met de gerechtelijke intresten en de kosten, — met uitstel misschien, — dan is hij toch niet met het gerecht in onmin geraakt, maar dan keren twee mensen huiswaarts met meer eerbied en meer ontzag voor het gerecht, ... dank zij Uwe wijsheid, Waarde Collega.

Juridische vaardigheid en grondige wijsheid volstaan echter nog niet om een gave vrederechter te maken.

Recht bedelen in het tempo dat de vrederechter opgelegd is, — vooral dan in een kanton als het Uwe, met zijn honderd twintig duizend inwoners, — is een zenuwslopend, afmattend werk!

Wij, Uwe collega's, weten dat. Voor anderen is het niet altijd gemakkelijk te begrijpen.

Ik hoor nog immer wijlen Emiel Vrints, onze betreurde collega van Borgerhout, het zeggen: — «Meer dan vijf en twintig jaar ben ik plaatsvervangend vrederechter geweest en nooit heb ik kunnen vermoeden dat een vrederechter het zo druk heeft!»

U hadt het druk, zeer druk, aanhoudend zeer druk soms onmenselijk druk! Maar Uw verheven plichtsbef en Uw stalen wilskracht hebben nooit begeven! U kondt vermoeid zijn; door een vloed van werk overstelpt, de uitputting nabij zijn: — nooit hebt U één van die honderd vijftig of twee honderd vijftig partijen, die elke week voor U verschenen, met een moe gebaar of een hard woord en een haastig vonnis afgescheept; nooit hebt U de notaris alleen de verantwoordelijkheid gelaten voor een deling waarin onmondigen betrokken waren; nooit hebt U krakelende echtgenoten, wier gezin dreigde uiteen te vallen, als Pilatus aan de Joden toegevoegd: «U moet het weten!» — U bleef wiken en wegen, tasten en zoeken, denken en uitpluizen, en al wat U raadde en al wat U besliste was rijp!...

Maar moesten Uwe rechtsonderhorigen, die van Boom en die van dit kanton, weten hoeveel slapeloze nachten, welk aanzienlijk stuk van Uw gezondheid, U hun klein stukje recht gekost heeft, en hadden ze in de dagbladen kunnen lezen dat U hier vandaag gehuldigd wordt, dan moesten alle zit- en staanplaatsen van vele zalen en gangen van dit gerechtshof uitverkocht geweest zijn!...

En de collega!...

Ik zal hier niet in 't brede herhalen wat ik U drie jaar geleden improviserend zegde: dat U waart de meest gastvrije aller collega's; dat Uw huisdeur op elk uur van de dag voor ieder van ons open stond; dat U

allen van ons gediend hebt met Uw goede raad; -- velen van ons, die mistroostig bij U kwamen aankloppen, opgemonterd met een hartelijk woord en een gul glas van Uw oude wijn; -- en sommigen van ons onschatbare diensten bewezen; -- dat U altijd door maar gaaft en nooit iets vroeg; dat het minste onrecht, een van ons aangedaan, U in 't harnas joeg, alsof U een slag in eigen gelaat ontvangen hadt!...

Op één van Uw prestaties wil ik echter nog wijzen, omdat zij nog een bijzondere zijde van Uw persoon belicht.

In 1945, toen U onze ouderdomsdeken werd, was de vooroorlogse traditie van de driemaandelijks vergaderingen der vrederechters van het arrondissement vervallen geraakt. Ze scheen voor goed begraven en vergeten.

U zoudt die traditie in eer herstellen, -- merkkelijk aangevuld en verbeterd. Want, in de plaats van trimestrieel, zouden onze vergaderingen maandelijks zijn en... voorafgegaan van een diner... Een echt... diplomatiek diner!... De bijval was overweldigend!...

Maar diplomatiek ook was de doelstelling die U ons voorgehouden hadt: verbroedering onder collega's, eenheid van onze rechtspraak, behartiging van onze stoffelijke belangen. Want dra zouden wij gewaard worden dat Uw hoofddoel heel wat hoger lag en niet minder was dan: sluimerende krachten opwekken; zwakken oefenen en sterken; sterken tot volle ontplooiing brengen; en de vrederechters van het arrondissement en weldra van heel de provincie opvoeren tot een keurbende, die Brussel en de rest van het land zou imponeren!...

Te hoog gemikt? -- Wie weet...

Maar is het niet betekenisvol en stemt het niet tot vertrouwen dat verleden Zondag, te Brussel, op het jaarlijks kongres der vrederechters van België, twee studies voorgelegd en besproken werden, -- de ene van een vrederechter van Antwerpen, de andere van de jonge vrederechter van het kanton Boom!...

Ik begrijp, Waarde College, dat deze zitting voor U niet minder vermoeiend is dan de voorgaande en dat het hoog tijd wordt dat ik ga samenvatten.

Laat mij dan toe in een paar trekken Uwe beeltenis te schetsen zoals ik die op een van onze vergaderingen, een zestal maanden geleden, zag en zoals al Uwe collega's die aanvoelen.

Op die vergadering dus, ik zat naast U en ik hoorde iemand spreken over nieuwe baronnen en graven -- van Zeeland of elders, -- terwijl toevallig mijn blik op Uwe hand rustte... Die hand en adel... Ik zag toen Uw nervige hand, met de slanke, fijngevoelige vingers. Ik zag hoe die pasten bij Uw lang, smal gelaat. Ik zag het fel relief van Uw profiel en, daarin weergegeven, Uw eigen, sterke persoonlijkheid, Uw vinnige kin en lippen, sprekend van vrijmoedigheid en strijdvaardigheid! Daarnaast, in Uw grijze ogen, die innige droom van schoonheid, goedheid en vrede onder de mensen...

En, verder mijmerend, zag ik U: als vrederechter, onvermoeibaar kampioen van het ware, goede recht; als collega, veilige raadsman en wakkere voorman; als echtgenoot en vader, voorbeeldig; als mens, schoon!

En achter U en rondom U het geslacht der Van Nuffel's met zijn ongerepte traditie van trouw aan godsdienst, volk, vaderland en Vorst!

En ik dacht: «Met of zonder koninklijk besluit, dat is adel.»

Zo weer, door een koppeling van beelden en gedachten, word ik er toe genoopt in deze hulde te betrekken Mevrouw Xavier Van Nuffel.

Wie de eer had en het geluk die lichamelijk fel gekruiste vrouw van nabij te zien en te horen, kwam

onweerstaanbaar onder de indruk van een sereniteit, een geesteskracht en een zielenadel, als van een Heilige! En wij kunnen dan ook niet anders dan er van overtuigd zijn dat zulke gade, steeds voor U is geweest, niet enkel een rijke bron van huishoudelijk geluk, doch tevens een dagelijkse aanmoediging en opbeuring, een stut en een steun in Uw harde strijd voor het recht.

Behage het U straks aan Mevrouw Van Nuffel te zeggen hoezeer wij het betreunden dat wij Haar niet op deze zitting, gezeten tegenover U, samen met U konden huldigen.

Mijne Heren,

De Vrederechters van de provincie Antwerpen danken U van harte om Uwe vererende en gewaardeerde deelneming aan deze bescheiden huldiging van de beste onzer collega's.

Beste Collega,

U verlaat ons niet; wij verlaten U niet. Wij zeggen het U uit de grond van ons hart: -- blijf onze vergaderingen bijwonen; kom verwijlen in ons kabinet; kom wat praten, bij ons thuis. En, zoals steeds voorheen, houd Uw huis en Uw hart voor ons open.

God schenke U nog vele, zonnige jaren!

Rede van de Heer Jacques Houssa, Voorzitter van het Verbond der Vrederechters van België

Het is mij een bijzonder genoegen dat de eerste plicht, die ik, als voorzitter van het Verbond mag vervullen, deze is die mij vandaag naar hier leidt, om U, ter gelegenheid van Uwe op ruststelling, de hulde te brengen van al de Vrederechters van België.

Maar waarom zou ik U verzwijgen dat, indien ik gelukkig ben, aan deze feestzitting deel te nemen, en er het woord te mogen voeren, de gedachte, nochtans, dat het Korps der kantonale magistraten, één zijner meest waardige vertegenwoordigers gaat verliezen, in mij een gevoel van weemoed doet opwellen.

U zult weliswaar in ons midden blijven ten titel van ere-vrederechter, maar het Verbond, waarvan U nu de eerste-ondervoorzitter bent, zal er zich moeten bij neerleggen vanaf volgend jaar beroofd te worden van een zijner meest gezaghebbende en meest geëerbiedigde bestuursleden.

Het is dan ook daarom dat, naast de voldoening die ik gevoel, U op mijn beurt te mogen gelukwensen, ik er met diep leedwezen aan denk, dat wij weldra de bijstand van Uw gezag en van Uwe ondervinding zullen moeten derven.

Het is in dergelijke ogenblikken dat men het best beseft, alles wat U voor ons vertegenwoordigt.

De gevoelens die wij U bij deze gelegenheid betuigen, komen dan ook uit het diepste van ons hart.

Wij wensen U geluk om Uwe lange en merkwaardige loopbaan, die in de hoogste mate de kantonale magistratuur heeft vereerd.

Onze Vlaamse en Waalse collega's zijn fier op U.

Bij monde van hun voorzitter, bieden wij U hunne beste wensen aan en durven verhoppen dat U nog gedurende lange jaren zult mogen genieten van de rust die U zozeer hebt verdiend.

Cher Collègue et Ami,

J'ai commencé par vous adresser la parole en flamand, ainsi qu'il se devait de la part du président de

l'Union des Juges de paix, parlant à Anvers au nom des magistrats cantonaux du Royaume, pour vous congratuler et vous dire toute la part que vos collègues du pays prennent dans la manifestation d'hommage qui est organisée aujourd'hui à l'occasion de votre mise à la retraite.

J'ai fait ainsi mon devoir, en y apportant toute mon application, et je formule l'espoir que vous et mes amis anversoïis m'en saurez gré.

Mais ce n'est pas seulement le président de l'Union qui a le privilège de vous parler en ce moment.

C'est également l'ami qui vous porte une affection particulière et qui désire vous le dire simplement, mais très sincèrement.

Permettez lui dès lors, de s'exprimer pendant quelques courts instants, dans sa langue maternelle, afin qu'il puisse trouver plus aisément les accents qui doivent traduire ses sentiments.

Je vous connais, cher et honoré Collègue, depuis quelque temps déjà.

Aussi est-ce avec une réelle et grande satisfaction que je puis déclarer que pendant tout le temps où nous avons collaboré pour le bien de la magistrature de paix, que vous avez si bien servie, nous avons toujours eu ensemble des relations particulièrement cordiales.

Nous étions animés par la même communauté d'idées, ce qui fait que jamais le moindre heurt n'a surgi entre nous.

Et cette sympathie réciproque a eu pour conséquence que vous n'avez jamais hésité à me confier vos pensées, ni à me demander, en toute confiance, pour vous ou mes amis anversoïis, un avis ou un service, que j'ai toujours été heureux de pouvoir donner ou rendre.

De semblables amis sont rares. On les apprécie grandement et ils ne s'oublient pas.

Tout ce qui éloigne d'eux cause de la peine.

Comprenez vous maintenant pourquoi, cher Ami, ce n'est pas sans un certain sentiment de mélancolie et de regret que je m'adresse, en ce jour, à vous pour exprimer l'amitié que je vous porte, en même temps que la joie d'avoir mérité la vôtre ?

C'est ce que je désirais vous dire publiquement, et l'ayant fait, j'ai acquitté ma conscience d'une dette qui m'était chère.

Arrivé ainsi au terme de mon allocution, ce sera principalement au collègue d'élite que je rendrai surtout hommage en terminant; au magistrat qui, pendant une carrière exceptionnellement longue, a honoré notre judicature par un labeur constant et un comportement digne de la plus vive admiration, à celui qui mérite d'être cité en exemple pour la dignité de sa vie et la rectitude de sa carrière, à celui, en un mot, dont il est permis d'affirmer qu'il a été un grand juge de paix.

Cher Collègue et Ami, par la voix de leur président, les Juges de paix du pays tout entier vous disent que vous avez bien mérité de la magistrature cantonale et que celle-ci est fière de vous.

Soyez en félicité, mais surtout, soyez en remercié !

Rede van Mr R. Victor, Stafhouder der Balie van Antwerpen

Mijnheer de Vrederechter,

Ik acht het voor mij een bijzonder voorrecht, nu mijn stafhouderschap ten einde loopt, nog de gelegenheid te hebben, naar aanleiding van uw op ruststelling namens de Balie enkele woorden tot U te spreken.

Ik ben inderdaad zeer gelukkig U de gevoelens te kunnen uitdrukken welke al de leden van de Balie zonder onderscheid te uwen opzichte bezielen: ge-

voelens van diepe eerbied en grote waardering voor uw persoon en uw werk, gevoelens van oprechte dankbaarheid en zeer diepe genegenheid. Wanneer ik alles in één woord zou moeten samenvatten zou ik U willen zeggen, Mijnheer de Vrederechter, de Balie houdt van U.

De redenen, die ons deze diepe eerbied en die hoge waardering voor uw persoonlijkheid ingeven, zijn menigvuldig. In de eerste plaats is U de bescheidenheid in persoon. U hebt steeds uw zo zware en delicate taak vervuld met een eenvoud, een gemoedelijkheid en een hartelijkheid die niet anders kon dan U alle sympathieën verwerven.

U hebt gedurende uw lange loopbaan in de oneindig vele betwistingen, die aan uw wijs oordeel werden onderworpen, steeds blijk gegeven van een onuitputtelijke goedheid en van diep menselijk begrip. U hebt ook steeds getoond naast dit alles een mens te zijn van grote karaktervastheid en in moeilijke momenten die ons land heeft doorgemaakt hebt U steeds een schitterend voorbeeld gegeven van trouw aan uw land, aan uw volk en aan uw Vorst.

En wanneer uw persoon ons in de hoogste mate deze gevoelens bijbrengt van eerbied en waardering, dan is dit niet minder het geval voor het reusachtig werk dat U geleverd hebt gedurende de vele jaren dat U deelachtig geweest is aan onze rechtsbedeling. Dat het jaren geweest zijn van dagelijkse harde arbeid, van onkreukbare eerlijkheid, van nooit versagende opofferingsgeest, dat alles hebt U gemeen met vele van uw collega's en vormt het aureool dat straalt rond U en rond de vrederechters van dit rechtsgebied.

Doch er is nog iets meer dat wij, wat U betreft, zo bijzonder op prijs stellen. U hebt steeds al de zaken, die U werden voorgelegd, beoordeeld niet alleen met een bewonderenswaardig gezond verstand, doch U hebt steeds hierbij in de allereerste plaats aan uw groot menselijk gevoel de voorrang verleend. Welk ook uw eerbied weze voor de wettelijke bepalingen, toch is U steeds doordrongen geweest van het besef dat in de rechtsbedeling de wet niet alles is, dat zij niets anders mag zijn dan een fingerwijzing in de richting van de gerechtigheid, maar dat de heerschappij van rechtvaardigheid en billijkheid soms heel andere beslissingen vergt dan diegene die in enge teksten liggen opgesloten. Daarom is U nooit geworden tot een formalist, die er zich toe bepaalt door logische deductie bepaalde gevallen onder te brengen onder wettelijke normen. Er zijn, voorzeker, magistraten die menen dat door aldus te handelen zij volledig aan de hun toevertrouwde zending beantwoorden. U hebt steeds beseft dat zulks verkeerd is en U hebt altijd in de allereerste plaats uw aandacht gespitst op de sociale en menselijke gevolgen van uw beslissingen, zoals dit bij alle grote magistraten ten allen tijde het geval geweest is. U is steeds doordrongen geweest van het besef dat de oneindigheid der menselijke verhoudingen en dat de strijdvragen, die voortspruiten uit de menselijke harts-tochten niet kunnen voorzien worden in een abstracte formule, doch dat de gerechtelijke beslissing in de kleinste zaak of in de belangrijkste een diepe weerslag heeft op het gemoed van de rechtzoekende en op de sociale verhoudingen in het algemeen. Dit besef heeft dan ook van U gemaakt de goede rechter in de volle betekenis van het woord, de goede rechter die eerbied koestert voor de wet, maar die er zich volkomen rekenschap van geeft dat in vele gevallen de grote magistraat de moed en de karaktersterkte moet hebben zich desnoods te verheffen boven de formalistische juristerij, om zich te verplaatsen op het hogere plan der menselijke billijkheid en der eeuwige rechtvaardigheid.

Wij advocaten, die in onmiddellijk contact leven met de mensen die beroep doen op het gerecht, ondervinden meer dan wie ook welke zegen het is hun zaken te kunnen behandelen voor een rechter, zoals U steeds geweest is, zo vol begrip voor de menselijke noden en zo angstvallig bezorgd voor de psychologische en de sociale weerslag van uw vonnissen.

Ik kan U verzekeren dat Gij door deze zo schitterende gave de eerbied, de waardering en de sympathie, die alle leden van de Balie U toedragen, dubbel en dik verdiend hebt.

En de advocaten koesteren ook te uwen opzichte een gevoel van grote dankbaarheid wegens de innemende vriendelijkheid waarvan U steeds te hunnen opzichte blijkt hebt gegeven, en wegens de zo grote welwillendheid die U steeds voor hen aan de dag hebt gelegd. U weet dat hun taak zwaar en moeilijk is en U hebt U steeds zoveel het in uw macht lag bijverd om hun de uitoefening van die taak te vergemakkelijken. Nooit is er op U tevergeefs beroep gedaan om hun elke tegemoetkoming te bezorgen, die ze maar verlangden, U hebt hun daardoor onschatbare diensten bewezen, waarvoor ze U grondig erkentelijk zijn.

En het is dan ook vanzelfsprekend dat de Balie van een mens zoals U houdt, een mens die zo heel en al oprecht is, die zo volkomen vreemd is aan alle ijdelheid, die zich met zoveel liefde helemaal gegeven heeft aan de taak die hem was opgedragen en die gedurende al de jaren van zijn gerechtelijke activiteit zulke oneindige diensten aan de rechtsbedeling heeft bewezen.

En zo is het dan ook met gemengde gevoelens dat wij hier deze laatste zitting bijwonen, die door U werd voorgezeten. In de eerste plaats een gevoel van weemoed, omdat wij in de toekomst de aanwezigheid van deze goede rechter zullen moeten missen en omdat wij niet meer zullen kunnen genieten van die uitzonderlijke hoedanigheden die U eigen zijn.

Maar wij hebben ook in ons een gevoel van fierheid, omdat dit afscheid van vandaag ons de gelegenheid geeft U te zeggen hoe trots wij er op zijn in ons rechtsgebied magistraten te hebben van uw gehalte. En wij zijn ten slotte zeer gelukkig omdat wij op deze afscheidszitting even kunnen deelachtig zijn aan een van de grote momenten van dit schone leven dat het uwe geweest is en waarvan wij vandaag als het ware de bekroning bijwonen. Niets kan inderdaad iemand dichter brengen bij het gevoel van het ware geluk dan het deelachtig zijn aan de bekroning van een schitterende loopbaan van jaren getrouwe plichtvervulling, van onbegrensde offervaardigheid en goedheid. Niets kan in ons een dieper gevoel opwekken van stille verukking dan wanneer wij een mens, zoals U onze erkentelijkheid en gehechtheid kunnen uitspreken op het ogenblik dat U, omstraald met de krans van uw oneindige verdiensten, uw arbeidskring verlaat om te gaan genieten van het zo verdiende otium cum dignitate.

Scheiden doet wee, zegt het spreekwoord, doch wij weten allen, zoals U, dat de plechtigheid, die wij vandaag beleven, geen werkelijk afscheid betekent. Immers, een mens zoals U is niet iemand die gemakkelijk in het rechterlijk leven zou kunnen gemist worden. Niettegenstaande uwe op ruststelling zal men nog voortdurend beroep doen op uw gezond verstand, op uw wijze raad en op uw grote ondervinding en wij weten wel dat U zelf ook moeilijk de atmosfeer van dit gerechtshof zult kunnen missen en dat wij U zeer spoedig zullen terugzien in onze wandelgangen om er het contact met uw collega's en met de leden van de Balie te bestendigen, om er de hand te drukken van goede vrienden en om nog verder het leven mede te leven van dit paleis waar uw zoon zich thans tussen

de jongere advocaten, aangespoord door het grote voorbeeld van zijn vader, beijvert om zich een benijdenswaardige plaats te veroveren.

Wees ervan overtuigd, Mijnheer de Vrederechter, dat het voor ons steeds een geluk zal zijn wanneer wij terug uw vertrouwde figuur zullen ontmoeten en dat het voor al de leden van de Balie steeds een heerlijk gevoel zal zijn U in ons midden te begroeten, met die eerbied en die diepe gehechtheid die steeds onze contacten hebben gekenmerkt en die wij hopen nog lange jaren te kunnen bestendigen.

Antwoord van de Heer Vrederechter X. Van Nuffel

Mijnheer de Voorzitter der Rechtbank,
Mijnheer de Procureur des Konings,
Waarde Collega's,
Mijnheer de Stafhouder,
Mijne Heren,

Ik ben zeer gevoelig voor al de lof die mij hier wordt toegezwaaid. Grotendeels onverdiende lof voorzeker, maar waarin ik wil zien een uitdrukking van genegenheid en die ik als zodanig aanvaard.

Indien U mij zoudt vragen of ik tevreden ben, na die 43 jaren, mijn ambt neer te leggen dan moet ik antwoorden ja en neen. Ja, omdat ik maar al te goed besef dat mijne wankele gezondheid mij niet meer toelaat mij aan mijn taak te wijden zoals ik het verlang; neen, omdat mijn beroep als 't ware met mij vergroeid was.

Waarde Collega Baeten. Ik dank U voor wat gij mij namens de Vrederechters van het Arrondissement hebt gezegd. Ik heb het geluk gehad steeds in de beste verstandhouding en op zeer vriendschappelijke voet om te gaan met al mijn collega's. Elkeen weet op welke voortreffelijke wijze zij zich van hun ambt kwijten. Ik verhoop nog een tijdje te kunnen deelnemen aan onze vergaderingen en alzo nog enigzins te blijven meelevan met hun wel en wee. Mijn zeer bijzondere dank voor de voor mij dubbel kostbare geschenken; dubbel kostbaar, want die prachtige boeken zullen mij niet slechts vele aangename uren verpozing geven, doch een blijvende getuigenis zijn van uwe genegenheid.

Waarde Collega Mr. Goethals. Ik ben blij hier de gelegenheid te hebben openbaar hulde te brengen aan uw werk en de toewijding waarvan gij en uw collega's, plaatsvervangende Vrederechters steeds blij gaaft. Steeds heb ik U bereid gevonden en nooit was enige last U te zwaar.

Waarde Heer Voorzitter van de Vrederechtersbond, Jacques-Houssa. Ik stel uwe tegenwoordigheid hier zeer op prijs en bedank U voor de goede woorden die gij mij toestuurde. Laat mij er aan herinneren dat de regionale groep van Antwerpen het initiatief nam uwe kandidatuur voor te dragen. Wij hadden inderdaad ondervonden met welk talent en welk dynamisme gij in de bres stond voor de rechtmatige belangen van de Vrederechters. Onze bond gaat zeker onder uw beleid een schitterende toekomst tegemoet.

Waarde Heer Stafhouder, Mr. Victor. Een van de grootste voldoeningen uit mijn loopbaan werd mij verschaft door mijne uitstekende betrekkingen met de leden der balie. Gij weet Mr. de Stafhouder hoe ik steeds de grootste sympathie heb gehad voor U en degenen die U zijn voorgedaan. Mijn grote leermeester, Mr. Rijkmans, en mijn goede vriend, Mr. Stuyck, stonden in uwe rangen. Het doet mij deugd, bij het eindigen mijner loopbaan, nog eens openbaar hulde te brengen aan de Antwerpse Balie. Ik heb steeds de grootste achting gehad voor het beroep van advocaat. De dagelijkse strijd voor het recht, de juiste beoor-

deling van de belangen van de cliënt, en zijne verdediging, beslist en toch hoffelijk, geven aan de balie een prestige dat zij ten volle verdient.

Ik dank tenslotte U allen, die door uwe aanwezigheid uw blijk van genegenheid hebt willen geven, en inzonderheid Mr de Voorzitter der Rechtbank en Mr de Procureur des Konings voor hunne, voor mij zo vererende tegenwoordigheid bij deze plechtigheid. De Heer Griffier en de leden der griffie weten zeer goed welke gevoelens ik hen toedraag. Ik feliciteer op voorhand mijn opvolger en wens hem geluk met zulke uitstekende medewerkers.

Ik zal aan U allen steeds de beste herinnering bewaren.

BALIELEVEN

VLAMMSE CONFERENTIE BIJ DE BALIE TE ANTWERPEN

Vergadering van 2 Juli 1954

Ditmaal tenminste had de Conferentie een wettige reden om niet stipt op tijd te beginnen, want vandaag zou effectief de prijskamp « Herman de Jongh » doorgaan; maar de rechtbank was niet in getal, wijl één der juryleden op dit late uur nog steeds aan het examinatoren was.

Maar toen dan telefonisch de nakende komst van Mr Van Baarle was aangekondigd, meende de voorzitter reeds het inleidende woord te mogen nemen. Hij herinnerde er aan hoe verleden week de prijskamp in welsprekendheid in het water was gevallen, maar hoe dank zij Mr Waeterloos de Conferentie het hoofd nog boven water had kunnen houden; dat we volgende week na de vergadering zouden vergast worden op een drankje dat niet al te waterig zou zijn, en hoe we tenslotte op Donderdag 15 Juli op uitstap gingen naar de Waterwerken, waarna voor een goed diner gezorgd was (hierbij kwam ons het water reeds in de mond). Terwijl hij dit alles zegde, striemde het hemelwater op de ruiten en zaten de redenaars van vanavond reeds water en bloed te zweten. Eindelijk kwam het ontbrekende jurylid dan ook boven water. En opdat deze avond niet helemaal zou verwateren, werd dan maar onmiddellijk plaats geruimd voor de gladiatoren van het woord.

Mr Roland Dezeure, stagiaire bij Stafhouder Boelens, handelde over een « Vergelijking tussen de indeling der strafbare feiten en de hiermede samenhangende gevolgen in de strafwetgevingen van België en Nederland ». Deze vrij lange voordracht betrof eigenlijk nog méér dan dat.

Spreeker zette uiteen hoe men in Nederland en België de strafbare feiten indeelt; hij wees erop hoe de kwalitatieve indeling in Nederland veel sterker dan onze kwantitatieve beïnvloed werd door de sociologische school, maar dat — weliswaar in mindere mate dan bij ons — ook het Nederlandse strafrecht meer zou dienen aangepast aan de huidige criminologische en sociologische opvattingen.

En wanneer Mr Dezeure daarop de invloed ging behandelen van de indelingsmethode op het strafrecht in onze beide landen, toetste hij telkens ook deze oplossing aan de leerstelling der sociologische school.

En zo kregen we in vier delen een vergelijkende en kritische uiteenzetting over : 1) de schuld (opzet en onachtzaamheid, pogen, deelneming); 2) de bevoegdheid der rechtbanken; 3) de bestraffing (straffen, herhaling, samenloop, verjaring, afdoening buiten proces

of minnelijke schikking, verzachtende omstandigheden) en 4) de reclassering (voorwaardelijke veroordeling en invrijheidstelling).

In zijn besluit constateerde spreker dat, zowel in Nederland als in België, de indeling der strafbare feiten nog te zeer kwantitatief is, met alle schadelijke gevolgen die dit voor het ganse strafrecht medebrengt. Een nieuwe indeling op sociologische basis dringt zich in beide landen op, waarbij niet meer uitsluitend het beoogd der toe te passen straf, maar wel de graad waarin het strafbare feit veeleer gericht is tegen de maatschappelijke orde dan wel enkel de conventionele structuur aanbelangt, de determinerende factor voor alle voorwaarden der bestraffing zou uitmaken.

Deze avond blijkt wel in het teken van Benelux te staan, want de tweede voordrachtgever, Mr Arnold Van Gelder, stagiaire bij Mr Jules Franck, had tot onderwerp gekozen : « De Nederlandse methode tot herziening van het Burgerlijk Wetboek ».

Toen Mr Van Gelder begin Maart jongstleden dit onderwerp uitkoos en het sindsdien uitwerkte, kon hij niet voorzien dat Prof. E. Meijers in Juni j.l. te Gent voor de Vlaamse Conferentie zelf de genesis van zijn geesteskind zou komen uiteenzetten, en teneinde binnen een korte tijdspanne niet in herhaling te vallen, zij alvast voor een en ander verwezen naar het hierover gepubliceerde verslag in het R.W. van 20 Juni j.l.

Spreeker toonde vooreerst het nut aan van een nieuw B.W. Onder efficiënte controle werd in Nederland het ganse werk aan één man, nl. Prof. E. Meijers, opgedragen. Mr Van Gelder maakte van de gelegenheid gebruik om een passende hulde te brengen aan het reusachtig werk van deze grote jurist die vóór enkele dagen (nl. op 28 Juni j.l.) overleed.

Prof. Meijers ving zijn werk aan door medewerking uit te lokken vanwege allerlei rechtspractici en contact te zoeken met het bedrijfs- en sociaal leven e.d.m., teneinde het nieuwe B.W. dadelijk aan te passen aan het huidige rechtsgevoelen. Op grond hiervan wordt de voorlopige tekst van het B.W. opgesteld.

Teneinde latere overbodige discussies in de Kamers te voorkomen, werden door Prof. Meijers, in samenwerking met het Ministerie, vragenlijsten uitgewerkt nopens de punten met een bepaald sociologisch, economisch, of filosofisch belang. Deze vragen, voorzien van antwoord en commentaar, worden dan overgemaakt aan de Vaste Commissie voor Privaat- en Strafrecht bij de Tweede Kamer, die haar opmerkingen maakt. Alles wordt dan in zijn geheel en gezamenlijk opnieuw besproken. De Minister stelt de conclusies op. Hierover debatteert de Kamer en amendeert eventueel. Tenslotte wordt dan de tekst van de definitieve antwoorden door de Kamers aangenomen. Prof. Meijers past dan zijn tekst voor het nieuwe B.W. aan deze antwoorden aan, en kan hem dan publiceren als definitief ontwerp. Dit laatste gaat dan naar de Raad van State, die het aan de Tweede Kamer overmaakt, waar dan na uitgebracht voorlopig verslag en mondelinge bespreking, over het gehele ontwerp ineens wordt gestemd. Op die wijze moet tegen midden volgend jaar het ganse nieuwe B.W. klaar en goedgekeurd zijn.

Daarna werd dan ook even de inhoud van het nieuwe B.W. besproken : de indeling (waaruit blijkt dat voortaan heel wat méér dan vroeger zijn plaats zal vinden in het B.W., doch anderzijds het bewijsrecht eruit gebannen wordt, en waarbij wordt uiteengezet waarom afgezien werd van een uitgebreid algemeen gedeelte), de bronnen (nl. de uitgebreide plaats ingeruimd aan gewoonte en billijkheid, en dus ook aan de rechter) en de strekkingen. Over dit laatste punt lichtte Mr Van Gelder enkele der meest ingrijpende innovaties toe inzake personen- en familie- (of : gezins-?) recht,

erfrecht, huwelijksgoederenrecht, aansprakelijkheid wegens onrechtmatige daad, het « misbruik van omstandigheden » en de improvisatie.

Zal het nieuwe B.W. elke spanning tussen recht en werkelijkheid oplossen? De voordrachtgever haalde hier Prof. Meijers aan waar deze de Zwijger nazegde: « Point n'est besoin d'espoir pour entreprendre » en laat de verslaggever er ook maar het tweede gedeelte van dit gevleugelde woord bijvoegen: « ni de réussir pour persévérer ».

De derde concurrent van heden avond, Mr Marcel Imler, is stagiaire bij Mr Calewaert en hij zal ons spreken over « Absolute criteria van dronkenschap », maar er is, zeide voorzitter Mr L. Rombaut, geen causaal verband tussen deze twee feiten.

Mr Imler begon zijn voordracht met de mededeling dat er geen absolute criteria van dronkenschap bestaan: gewoonte van drinken, vermoeden, honger e.a. maken dat twee personen totaal verschillend reageren op dezelfde hoeveelheid alcohol. Daarom vereist de wet een uitgesproken staat van besonken-zijn, en daarom ook is het klinisch onderzoek in ieder geval aan te bevelen.

Wat spreker echter wilde behandelen is de vraag of overmatig gebruik van alcohol een grove fout is, en dus de verzekeringsmaatschappij, op grond van art. 16 der wet op de verzekeringen, ontheven is van tussenkomst in geval van ongeluk. Er dient dus eerst onderzoekt wat hier met grove fout bedoeld wordt, en of dit dan (steeds) toepasselijk is op de dronkenschap.

Hierover bleef lange tijd de rechtspraak verdeeld. Art. 16 vermeldt immers als gronden van verval: « de daad (= het bedrog) of de grove fout, van de verzekerde ». Het Hof te Brussel oordeelde nu dat de fout, om grof te zijn, niet noodzakelijk gelijk te schakelen moet zijn met het opzettelijk bedrog. Wanneer immers, zegt het Hof, de verzekerde door zijn gedragingen het normaal voorzienbare risico van de verzekeraar verhoogt, begaat hij een grove fout. Dit zou het geval zijn wanneer hij door drinken zijn eigen voerderscapaciteiten vermindert.

Het Hof te Luik daarentegen, op grond van de voorbereidende werken, vereist dat de fout zo zwaar zij, dat zij met bedrog gelijk te stellen is. De rechter moet, zegt het Hof, nagaan of de verzekerde wist of moest weten of hij door zijn fout het risico verzwaarde, en of dit risico ook effectief verzaard werd. Immers, de premie kan enkel berekend worden op een normaal risico voor een voerder in bezit van al zijn capaciteiten. Het Hof van Verbreking heeft de zienswijze van het Hof te Luik bekrachtigd. Zij is dan ook als de enig juiste te aanzien omdat zij in overeenstemming is met wat de wetgever heeft bedoeld.

Maar het ware wenselijk, betoogde Mr Imler, dat ook de gevolgen van de zware fout zouden kunnen verzekerd worden, minstens tegenover het slachtoffer, met eventueel het recht voor de verzekeringsmaatschappij om zich te verhalen op de verzekerde, opdat de benadeelde niet tweemaal slachtoffer zou worden, namelijk van het ongeval en van de insolventie van de schulde.

Overigens dient opgemerkt dat de zware fout nooit bestaat in het feit van dronken te zijn, maar wel van zich te bedrinken.

— En Uw verslaggever mag hiermede eindigen; want hij kan zijn luiheid makkelijk verstoppen achter de uitvlucht, dat enig woord van lof of critiek of zelfs de intensiteit van het vermelde applaus, de juryleden in hun souverain oordeel zou kunnen beïnvloeden.

J.G.

BALIE VAN HET HOF VAN BEROEP VAN GENT

Raad der Orde

Stafhouder: Mr Louis Fredericq; Leden van de Raad der Orde: De Rycke René, De Vlieghe Fernand, Bove Paul, Lagae Leonce, Hache Albert, Dobbelaere Emile, Duchêne Fernand, Blanchaert Edmond, Verschoore Paul, Verhelst Gerard, Smetryns Roger, De Potter Henry, Van der Stegen Jacques, Van Schoote Marc.

BALIE VAN HASSELT

Raad der Orde

Stafhouder: Mr Frans Maris; Leden: Mrs Van Noorbeeck, Koninckx, Bijvoet, secretaris; Mr Willem Fritz, Jenné J. en Verhoeven R.

BALIE VAN MECHELEN

Raad der Orde

Stafhouder: Mr Carl De Cocq; Leden: Mrs Frans Maerten, Henri Nobels, Jozef Marijnen, Frans Van de Mert, Jozef Van de Werf; Secretaris: Mr Michel Eyskens.

BALIE VAN IEPEL

Raad der Orde

Stafhouder: Mr Pieter Waterbee; Leden van de Raad der Orde: Mr Henri Delobel, secretaris; Mrs André Six, Jules Vanaerde, Jos. van der Mersch.

VLAAMSE CONFERENTIE VAN DE BALIE BIJ HET HOF VAN BEROEP TE GENT

Samenstelling van het bestuur 1954-1955

Voorzitter: Mr G. Debra; Ondervoorzitter: Mr R. Smetryns; Secretaris: Mr P. Blomme; Penningmeester: Mr G. Nuytinck; Leden: Mrs M. De Sutter, J. Rons, M. Van Kerkhove.

OVERZICHT DER BELGISCHE WETGEVING

(1 Juni - 30 Juni 1954).

I. STAATS- EN ADMINISTRATIEF RECHT

1. *Verkeer. — Internationaal Verdrag.* — In het Stbl. van 4 Juni 1954 (4.390) verscheen de tekst van:

- het Internationaal Verdrag nopens het wegverkeer en de bijlagen;
- het protocol betreffende thans bezette landen of gebieden;
- het protocol nopens de verkeerstekens;
- de slotakte; welke akten op 19 September 1949 te Genève ondertekend werden;
- de Europese Overeenkomst houdende aanvulling van het verdrag nopens het wegverkeer en het protocol nopens de verkeertekens van 1949;
- de Europese Overeenkomst houdende toepassing van artikel 23 van het verdrag nopens het wegverkeer van 1949, betreffende de afmetingen en gewichten der

op zekere wegen van de verdragsluitende landen toegelaten voertuigen;

g) de Europese Overeenkomst houdende toepassing van art. 111 van de bijlage 7 van het verdrag nopens het wegverkeer van 1949, betreffende de afmetingen en gewichten der op zekere wegen van de verdragsluitende partijen toegelaten voertuigen;

h) de verklaring nopens de aanleg van grote internationale verkeerswegen en bijlagen; welke akten op 16 September 1950 te Genève werden ondertekend.

Bij de wet van 1 April 1954 (Stbl. 19-20-21 April 1954) werden deze internationale akten goedgekeurd.

2. *Landsverdediging. — Vaststelling van merken, typen en bouwjaren van motorrijtuigen aangewezen voor gebeurlijke opeising door de Krijgsmacht.* — Bij M.B. van 22 Mei 1954 (Stbl. 4 Juni 1954, 4.458) worden de merken, typen en bouwjaren van de motorrijtuigen, aanhangwagens en mecanisch tuig, welke in aanmerking komen voor gebeurlijke opeising ten behoeve van de Krijgsmacht, vastgesteld.

3. *Onderwijs.* — Het K.B. van 25 Maart 1954 (Stbl. 5 Juni 1954, 4.471) regelt het geval van de licentiaat in de letteren en wijsbegeerte die naar een andere groep van ditzelfde licentiaat examen wenst over te gaan.

4. *Doudane Verdrag tussen België, Luxemburg en Nederland.* — In het Stbl. van 6 Juni 1954 (4.486) verscheen het gewijzigde tarief van invoerrechten, behorende bij de Belgisch-Luxemburgs-Nederlandse douane-overeenkomst.

5. *Rijksuniversiteiten. — Machtsoverdrachten aan de Raad van Beheer.* — Bij M.B. van 9 April 1954 (Stbl. 6 Juni 1954, 4.499) worden de machten, toegekend aan de Minister van Onderwijs, overgedragen aan de Raad van Beheer der Rijksuniversiteiten overeenkomstig artikel 2 van het K.B. van 1 Februari 1954.

6. *Militievergoeding toegekend aan echtgenoten van militairen, verblijvende in Belgisch-Congo of in Ruanda-Urundi.* — Bij K.B. van 3 Juni 1954 (Stbl. 7-8-9 Juni 1954, 4.529) worden de inkomstenvereisten voor het verlenen der militievergoeding aan de in Belgisch-Congo of in Ruanda-Urundi verblijvende echtgenoten van de soldijtrekkende militairen der basis van het moederland in Afrika en van het bedrag dier vergoeding, vastgesteld.

7. *Postwetgeving.* — Bij M.B. van 14 Mei 1954 (Stbl. 12 Juni 1954, 4.610) wordt het M.B. van 12 September 1936, houdende uitvoeringsmaatregelen van de beschikkingen vervat in het K.B. van 10 September 1936 tot codificatie van de postwetgeving in binnenlandse dienst, gewijzigd.

8. *Reglement der kantonniërs.* — Bij K.B. van 20 Mei 1954 (Stbl. 14-15 Juni 1954, 4.651) wordt art. 11 van het reglement der kantonniërs, goedgekeurd bij besluit van de Regent van 26 April 1948, aangevuld wat betreft de lengte van de kantons.

9. *Muziekonderwijs. — Herinrichting van de verbeteringsraad.* — Bij K.B. van 10 April 1954 (Stbl. 14-15 Juni 1954, 4.651) wordt de verbeteringsraad voor het muziekonderwijs heringericht.

10. *Militaire pensioenen.* — Bij K.B. van 15 Mei 1954 (Stbl. 18 Juni 1954, 4.701) wordt het enig bedrag van de pensioenen bepaald bij de titels II en III van de

samengeordende wetten op de militaire pensioenen, en van de vergoedingspensioenen, vastgesteld.

11. *Bestuur der posterijen. — Personeel.* — Bij K.B. van 10 April 1954 (Stbl. 18 Juni 1954, 4.717) worden sommige aan het personeel van het bestuur der posterijen verleende toelagen afgeschaft.

12. *Bestuur der posterijen. — Personeel.* — Bij de K. Ben. van 10 April 1954 (Stbl. 18 Juni 1954, 4.718 en 4.719) worden sommige aan het personeel van het bestuur der posterijen verleende toelagen vastgesteld.

13. *Bestuur der posterijen. — Personeel. — Verplaatsingsvergoeding.* — Bij M.B. van 10 April 1954 (Stbl. 18 Juni 1954, 4.720) wordt de aan sommige personeelsleden van het bestuur der posterijen toegekende forfaitaire verplaatsingsvergoeding vastgesteld.

14. *Bestuur der posterijen. — Personeel. — Vergoeding.* — Bij M.B. van 10 April 1954 (Stbl. 18 Juni 1954, 4.722) wordt het bedrag der vergoeding vastgesteld, toegekend aan sommige personeelsleden van het bestuur der posterijen, die met bijzondere zendingen belast zijn.

15. *Bestuur der posterijen. — Personeel. — Kasvergoeding.* — Bij M.B. van 10 April 1954 (Stbl. 18 Juni 1954, 4.722) wordt het bedrag der aan het personeel van het bestuur der posterijen toegekende kasvergoeding vastgesteld.

16. *Bestuur der posterijen. — Personeel. — Vergoedingen.* — Bij de M. Ben. van 10 April 1954 (Stbl. 18 Juni 1954, 4.724 en 4.725) wordt het bedrag van sommige aan het personeel van het bestuur der posterijen toegekende vergoedingen vastgesteld.

17. *Bestuur der posterijen. — Personeel. — Afschaffing van vergoedingen.* — Het M.B. van 10 April 1954 (Stbl. 18 Juni 1954, 4.726) schaft sommige aan het personeel van het bestuur der posterijen toegekende vergoedingen af.

18. *Bestuur der posterijen. — Personeel. — Aanmoedigings- en naarstigheidsloelagen.* — Bij K.B. van 10 April 1954 (Stbl. 18 Juni 1954, 4.727) wordt het bedrag van de aan sommige personeelsleden van het bestuur der posterijen verleende aanmoedigings- en naarstigheidsloelagen vastgesteld.

19. *Bestuur der posterijen. — Personeel. — Toelagen wegens daden van eerlijkheid, enz.* — Bij K.B. van 10 April 1954 (Stbl. 18 Juni 1954, 4.728) wordt het bedrag van sommige toelagen verleend wegens daden van eerlijkheid, waakzaamheid, initiatief, moed, enz. verricht in het belang van het bestuur der posterijen, vastgesteld.

20. *Algemeen verkeersreglement.* — Het K.B. van 15 Juni 1954 (Stbl. 18 Juni 1954, 4.729) vult het K.B. van 8 April 1954, houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer aan.

21. *Landbouw.* — Het M.B. van 1 Juni 1954 (Stbl. 19 Juni 1954, 4.738) stelt het bedrag der premien vast, toegekend aan de instellingen die uit Belgische melk, zekere melkderivaten voortbrengen.

22. *Orde der geneesheren.* — Het K.B. van 14 Juni 1954 (Stbl. 19 Juni 1954, 4.745) wijzigt het K.B. van 23 Mei 1939, tot uitvoering van de wet van 25 Juli 1938 betreffende de oprichting van de orde der geneesheren.

23. *Landsverdediging. — Luchtmacht in vredetijd.* — Bij K.B. van 16 Juni 1954 (Stbl. 20 Juni 1954, 4.768) wordt het getal der officieren in actieve dienst bij de luchtmacht in vredetijd, vastgesteld.

24. *Begroting van de diensten van de eerste minister.* — *Dienstjaar 1954.* — De wet van 17 Juni 1954 (Stbl. 21-22 Juni 1954, 4.778) stelt de begroting vast van de diensten van de eerste minister voor het dienstjaar 1954.

25. *Landbouw.* — Het M.B. van 4 Juni 1954 (Stbl. 21-22 Juni 1954, 4.785) wijzigt het M.B. van 20 April 1953 betreffende de uitvoer van witloof.

26. *Financiën. — Lening 4 ¼ % 1954-1974.* — Bij K.B. van 10 Juni 1954 (Stbl. 21-22 Juni 1954, 4.787) wordt de Minister van Financiën er toe gemachtigd een binnenlandse lening, 4 ¼ % lening 1954-1974 genaamd, onder door hem te bepalen voorwaarden, te emiteren.

27. *Financiën. — Lening 4 ¼ % 1954-1974.* — Bij M.B. van 10 Juni 1954 (Stbl. 21-22 Juni 1954, 4.789) worden de voorwaarden en modaliteiten betreffende de uitgifte van de 4 ¼ % lening 1954-1974 bepaald.

28. *Financiën. — Schatkistcertificaten van 1954.* — Bij K.B. van 10 Juni 1954 (Stbl. 21-22 Juni 1954, 4.790) wordt de Minister van Financiën er toe gemachtigd onder door hem te bepalen voorwaarden, schatkistcertificaten met vijf jaar looptijd uit te geven tegen een rente van 3,75 % 's jaars.

29. *Financiën. — Schatkistcertificaten van 1954.* — Het M.B. van 10 Juni 1954 (Stbl. 21-22 Juni 1954, 4.790) stelt de voorwaarden en modaliteiten vast betreffende de uitgifte van 3,75 % schatkistcertificaten van 1954 met vijf jaar looptijd.

30. *Militaire pensioenen.* — Het K.B. van 16 Juni 1954 (Stbl. 21-22 Juni 1954, 4.792) regelt de toepassing van art. 5 van de wet van 9 Maart 1953 houdende sommige aanpassingen inzake militaire pensioenen en verlening van kosteloze en artsenzijnde verzorging voor de militaire invaliden van vredetijd.

31. *Ontploffing te Tessenderlo. — Herstelling der schade.* — Het K.B. van 8 April 1954 (Stbl. 23 Juni 1954, 4.825) wijzigt het K.B. van 13 September 1951, houdende uitvoering van de wet van 13 Juli 1951 betreffende de herstelling van de schade veroorzaakt door de op 29 April 1952 voorgekomen ontploffing te Tessenderlo.

32. *Productieondernemingen. — Oprichting van een studiegcommissie.* — Bij K.B. van 26 Mei 1954 (Stbl. 23 Juni 1954, 4.826) wordt een studiegcommissie ter bevordering van de exportmogelijkheden der kleine en middelgrote productie-ondernemingen opgericht.

33. *Diensten der Ministeries.* — Bij K.B. van 15 Juni 1954 (Stbl. 25 Juni 1954, 4.850) worden sommige diensten van het Ministerie van Economische Zaken en Middenstand overgebracht.

34. *Financiën. — Begroting van het Ministerie van Financiën.* — De wet van 10 Juni 1954 (Stbl. 25 Juni 1954, 4.852) stelt de begroting van het Ministerie van Financiën voor het dienstjaar 1954 vast.

35. *Exploitatiedienst van het koloniaal verkeerswezen « Otraco ».* — Bij M.B. van 4 Juni 1954 (Stbl. 27 Juni 1954, 4.925) wordt het reglement van orde van de exploitatiedienst van het koloniaal verkeerswezen « Otraco » goedgekeurd.

36. *Rijkswacht* — Het K.B. van 23 Juni 1954 (Stbl.

27 Juni 1954, 4.929) wijzigt het K.B. van 6 October 1951 betreffende de benoeming tot de graad van onderluitenant der rijkswacht en de inrichting van de applicatieschool der rijkswacht.

37. *Financiën. — IJklonen.* — Bij K.B. van 8 Juni 1954 (Stbl. 30 Juni 1954, 4.976) worden de lonen voor de eerste ijk der maten, gewichten en meet- en weegwerktuigen, verricht door de vaste ijkkantoren, vastgesteld.

38. *Basis van het moederland in Afrika. — Statuut van het personeel van het vast kader.* — Het K.B. van 23 Juni 1954 (Stbl. 30 Juni 1954, 4.978) wijzigt het Regentsbesluit van 8 Juli 1950 houdende het statuut van het personeel van het vast kader der basis van het moederland in Afrika.

II. RECHTERLIJKE ORGANISATIE

39. *Rechtbank van 1e Aanleg te Hasselt. — Dienstreglement.* — Bij K.B. van 18 Mei 1954 (Stbl. 27 Juni 1954, 4.928) wordt het dienstreglement van de rechtbank van 1e Aanleg te Hasselt gewijzigd.

III. ARBEIDSRECHT EN MAATSCHAPPELIJK HULPBETOON

40. *Binnenscheepvaart. — Bijdrage voor Maatschappelijke Zekerheid.* — Bij K.B. van 4 Mei 1954 (Stbl. 7-8-9 Juni 1954, 4.518) wordt het K.B. van 28 Februari 1952 gewijzigd, waarbij de berekeningswijze en het bedrag van de bijdrage voor het varend personeel, te storten aan de bijzondere compensatiekas voor kinderbijslag ten voordele van de arbeiders der ondernemingen voor binnenscheepvaart, vastgesteld.

41. *Bouwbedrijf. — Opzeggingstermijnen.* — Bij K.B. van 22 Juni 1954 (Stbl. 26 Juni 1954, 4.896) worden voor de ondernemingen die onder het nationaal paritair comité voor het bouwbedrijf ressorteren, de opzeggingstermijnen en de voorwaarden waaronder het gebrek aan werk wegens economische oorzaken de uitvoering van de arbeidsovereenkomst schorst, vastgesteld.

42. *Arbeidsongevallen. — Bijdrage voor het waarborgfonds.* — Het K.B. van 21 Juni 1954 (Stbl. 28-29 Juni 1954, 4.937) stelt de overeenkomstig de wetgeving betreffende de vergoeding der schade voortvloeiende uit arbeidsongevallen te innen bijdrage over het dienstjaar 1954 voor het waarborgfonds vast.

43. *Ouderdomspensioen der gehuwde arbeiders.* — De wet van 28 Juni 1954 (Stbl. 30 Juni 1954, 4.954) brengt het ouderdomspensioen der gehuwde arbeiders op 28.000 fr. en dat voor de andere gerechtigden op 18.700 frank.

Het aanvullend ouderdomspensioen wordt slechts uitgekeerd indien de rechthebbende alle beroepsbedrijvigheid, behalve gelegenheidswerk, gestaakt heeft en indien hij, ingevolge de toepassing van de wetgeving op de maatschappelijke zekerheid geen ziekte-, invaliditeits- of onvrijwillige werkloosheidsvergoedingen geniet. Het hervatten van een beroepsbedrijvigheid schorst het voordeel van het aanvullend pensioen.

De Nationale Kas voor ouderdoms-, weduwe rente-toeslagen en wezentoeslagen zal voortaan de benaming « Rijkskas voor rust- en overlevingspensioenen » dragen. Verder wordt aan de Koning de bevoegdheid verleend maatregelen te treffen om de toepassing van de wetgeving te bespoedigen.

IV. ECONOMISCH RECHT

44. *Koffie. — Vermindering der overdrachtstaxe.* —

Het K.B. van 17 Juni 1954 (Stbl. 20 Juni 1954, 4.764) vermindert het bedrag der forfaitaire overdrachtstaxe toepasselijk op koffie.

45. *Reglementering der prijzen van gebrande koffie*. — Het M.B. van 17 Juni 1954 (Stbl. 20 Juni 1954, 4.765) reglementeert de prijzen van gebrande koffie.

46. *Valorisatienijverheid van ijzerschroot en oude metalen*. — *Jaarlijkse statistiek*. — Het M.B. van 16 April 1954 (Stbl. 30 Juni 1954, 4.966) wijzigd het M.B. van 24 Mei 1951, waarbij het opmaken van een jaarlijkse statistiek van de valorisatienijverheid van ijzerschroot en oude metalen wordt voorgeschreven, gewijzigd bij M.B. van 11 Maart 1952.

H. Boonen.

MEDEDELINGEN

ALGEMENE PRACTISCHE RECHTSVERZAMELING

Werden als leden in het redactie-comité van de algemene practische rechtsverzameling opgenomen:

de heer G. Stevigny, advocaat-generaal in het Hof van Beroep te Gent;

de heer G. Nuytinck, advocaat bij het Hof van Beroep te Gent.

TIJDSCHRIFTEN

Arresten en Adviezen van de Raad van State:

December 1953.

Januari 1954.

Rechtspraak.

Omnilegie, n° 6 - Juni 1954.

Wetgeving.

n° 7-8, Juli-Augustus 1954.

Wetgeving.

De Gemeente Gids, n° 57 - Juli-Augustus 1954.

M.P.A. Meissen: Financiële verhouding tussen Rijk en Gemeenten in Nederland.

Tijdschrift voor Gemeenterecht, 7° afl. - Juli 1954.

M.D.: Het groots nationaal congres te Antwerpen op 3, 4, 5 en 6 Juli 1954.

De Gemeente Gidd, n° 57 - Juli-Augustus 1954.

R. Charles: De sport en het Strafrecht. — F.W.: Het betalen van de toelagen voor Gemeentewerken.

Algemeen fiscaal Tijdschrift, n° 11-12 - Juli-Aug. 1954.

Inkomstenbelastingen. — Taxes met inkomstenbelastingen gelijkgesteld. — Gemeentebelastingen. — Buitenlandse belastingen. — Varia. — Bibliographie. — Personalia. — Lezers schrijven ons.

Tijdschrift voor Notarissen, n° 7-8 Juli-Aug. 1954.

J. Matthijs: Uit de praktijk. — Verdeling. — 1. Toepassing van de wet van 12 Juni 1816. — 2. Vernietiging wegens behandeling voor meer dan één vierde. — Rechtspraak.

Politica berichten, Juli 1954, n° 3. — Z. Exc. Mgr. L.J. Kerkhofs, Godsdienstpraktijken en

Sociaal milieu. — Prof. Dr. N. De Volder, o.m.f.: Handleidingen en methodes van de Godsdienst-sociographie. — Prof. Dr. P. De Bie: Nieuwe perspectieven van de internationale samenwerking. — Prof. Dr. A. Rubbens: De consultants in het congolees bestuur.

Arbitrale Rechtspraak, n° 403 - Juli 1954.

W. Nolen, Prof. E.M. Meyers en de Arbitrale Rechtspraak.

Nederlands Juristenblad, afl. 27. - 10 Juli 1954.

Prof. Mr. J.C. van Oven: In memoriam E.M. Meyers. — Prof. Mr. J.C. van Oven: De vergadering der Juristenvereniging. — Mr. C.J. Goudsmit: Prof. Meyers' kampjaren. — Mr. L.M.A. van Rooy: Een merkwaardige bepaling.

afl. 28 - 21 Augustus 1954.

Dr. G. M. Greup: De handelsnaamwet herzien. — Prof. Mr. J.H. Beekhuis: De conversie in de Juristenvergadering. — Mr. I. van Creveld: Conversie. — Mr. R.J. Polak: Criteria in het ontwerp. — Adoptiewet. — Mr. J.W. van der Zanden: De betekenis van een z.g. hardheidsclausule.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie, n° 4353 - 26 Juni 1954.

Prof. Mr. Ch. Petit: De gevolgen van het tenietgaan van de zaak voor de koper (II, slot). — G.H.H. Klauke: Het standaard-Reglement.

n° 4356 - 17 Juli 1954.

Mr. H.A. Drielsma: De relevantie der rechtsdwaling in het fiscale recht (III, slot). — J.A. Fray: Wanneer een vrouw trouwt, m.o.d.P. Croin.

n° 4357 - 24 Juli 1954.

Mr. F.A.C. Paris: De levensverzekering in het gewijzigd ontwerp tot vaststelling van een nieuwe redactie der Successiewet.

n° 4339 - 3 Juli 1954.

Mr. J. Houwink: Het nationale recht van Amerikanen en Canadezen woonachtig in Nederland (I). — Mr. A.C.J. van Heusden: Levering van roerend goed anders dan door overgave.

n° 4359 - 7 Augustus 1954.

Mr. J. Houwink: Het «nationale recht» van Amerikanen en Canadezen woonachtig in Nederland (II).

n° 4360 - 14 Augustus 1954.

Mr. J. Houwink: Het «nationale recht» van Amerikanen en Canadezen woonachtig in Nederland (III). — J.P. Croin: Aanvangskapitaalstichtingen, m.o.m. Y.D.C. van Duyn.

n° 4361 - 21 Augustus 1954.

Mr. J. Houwink: «Het nationale recht» van Amerikanen en Canadezen, woonachtig in Nederland (IV, slot). — M.J. Ziedses des Plantes: Welbevoegd maar niet verplicht, m.o. Y.D.C. van Duyn. — Y.D.C. van Duyn: Fiscale Notities.

n° 4362 - 28 Augustus 1954.

Prof. Mr. Jb. Zijlemaker Jzn: Overgang van rechten en verplichtingen op de Naamloze Vennootschap welke voor haar oprichting voor haar zijn verworven of aangegaan (I). — J. de Vries: De wet op de vreemding van landbouwgronden in de praktijk. — Y.D.C. van Duyn: Rechterlijke en administratieve beslissingen inzake notariaat en fiscaal recht, Successiewet (I).

Nederlands Tijdschrift voor Internationaal Recht, afl. 3 - Juli 1954.

Prof. J. H. W. Verzijl: Territorial Controversies before the international Court of Justice. — R. D. Kolléwijn: Le droit interrégional privé du Royaume

des Pays-Bas. — Mr H.O. Fraser : De Franse grondwet van 27 October 1946 en de plaats van het verdrag in de Franse jurisprudentie. — Mr I.H. Ph. de Rode-Verschoor : Het vereiste van directe schade in het verdrag van Rome van 1952 betreffende schade veroorzaakt door vreemde luchtvaartuigen aan derden op het aardoppervlak.

Tijdschrift voor Sociaal Recht en van de Arbeids-gerechten : n° 4-5.

Duchatelet L. : La famille dans le droit social. — Rechtspraak.

Journal des Tribunaux : n° 4029 - 27 juin 1954.

Jacques Tassin : De la réparation du dommage moral en cas de décès ou d'atteinte à l'intégrité physique. — Louis Van Bunnan : La loi du 3 mars 1954 relative à l'ouverture, à l'agrandissement ou à l'extension de certains établissements de vente au détail. — Jurisprudence.

Journal des Tribunaux, n° 4031 - 11-14 juillet 1954.

Howard H. Bachrach, Wivune Bourgaux : Le traité belgo-américain sur la double imposition. — J.Th. Wouters : De certains cas d'exonération totale ou partielle de l'Etat en matière de pensions de réparation. — Jurisprudence.

Journal des Tribunaux d'Outre-Mer, n° 49 - 15 juillet 1954.

J. Vanhove : Une réforme d'importance au Ruanda : La suppression du bail à cheptel. — Maurice Louveaux : Le droit de souscription des pouvoirs concédants et la Commission bancaire. — Jurisprudence.

Revue de l'Administration et du droit Administratif de la Belgique, 7e livraison 1954.

Jean Joostens : Les tendances actuelles du droit international privé français, en matière de conflits de lois, d'après un exposé fait à l'assemblée de la commission internationale de l'état civil par l'un de ses membres. M. Fusil, président de tribunal civil, attaché au ministère de la Justice à Paris.

Jurisprudence du Port d'Anvers : vol. 3 & 4 1954.

Affrètement fluvial. — Affrètement maritime. — Clause d'exonération. — Commissionnaire-expéditeur. — Compétence territoriale. — Monnaie étrangère. — Procédure. — Société anonyme. — Traité international. — Etude doctrinale.

Recueil Général de l'enregistrement et du Notariat, août 1954.

Succession. — Propriété. — Enregistrement. — Timbre. Taxes assimilées au timbre.

Bulletin de la Fédération des Avoués de Belgique, n° 3 - juillet 1954.

Jubilé professionnel de Me Bihin. — Manifestation Eudore Cappuyns. — Congrès des avoués français. — L'assurance familiale de responsabilité civile. — L'abandon de famille. — Vente de meubles par les officiers publics. — Notes de Jurisprudence.

Revue Pratique du Notariat Belge, 2376e livr. 1954. juin.

Henri Delanney : La notaire magistrat de juridiction volontaire.

Répertoire Fiscal : n° 2-3 - février-mars 1954.

J. Lorphevre : Régime des dispositions dépendantes.

Recueil de Jurisprudence du Droit Administratif et du Conseil d'Etat, 2e trim. 1954 - n° 2.

M. Guy Rombaut : La compétence du Conseil d'Etat en matière de conflits d'attributions. — Jurisprudence du conseil d'Etat.

Revue internationale de Criminologie et de Police Technique, vol. 2. - avril-juin.

G. Massu : Le crime du Paris-Vintimille. — G. Duchamel : Avant le déluge. — R. Berger et M. Maier : Chronique de la littérature policière. — J. Monnet : Le film policier. — J. Battiaz : Une «carrera» il y a cinquante ans. — Paris-Madrid 1903. — G. Brunetti : Nous n'acceptons pas. — G. Massu : Au sujet de l'affaire Brunet dite «du trou aux anguilles».

Recueil Dalloz de Doctrine de Jurisprudence et de législation, 24e cahier - 26 juin 1954.

Paul Esmein : La commercialisation du dommage moral. — George Ripert : L'admission en avaries communes des frais de relâche forcée du navire pour réparations. — Emmanuel Blanc : Le caractère de dette civile des cotisations patronales de sécurité sociale et l'irrecevabilité des caisses à demander la faillite du commerçant débiteur. — Pierre Gervésie : La compétence exclusive des tribunaux judiciaires pour connaître selon la procédure de la prise à partie de l'action en responsabilité contre un inspecteur de la police judiciaire.

26e cahier - 10 juillet 1954.

Michel de Juglart : Le droit aérien actuel est-il un droit autonome ? — André Besson : Exclusion ou aggravation de risque, en matière d'assurance automobile, en cas d'utilisation d'un véhicule de remplacement. — R. Savatier : Non-revisabilité des règlements intervenus entre bailleurs et preneurs sur le fondement d'une interprétation erronée du statut du fermage. — Maurice Liotard : L'usurpation d'appellation d'origine d'un vin déclassé, même sans apposition sur le produit. — Ferdinand Golléty : Le délit de pollution de cours d'eau par déversement de substances toxiques.

27e cahier, - 17 juillet 1954.

A. Rossignol : La représentation en justice de l'Etat débiteur ou créancier éventuel d'une indemnité. Le contentieux de l'indemnité de réquisition militaire. — G.C. : La notification au ministère public de la citation du prévenu, en matière de presse. — R. Savatier : L'évolution de l'obligation alimentaire, quant à l'appréciation des besoins et des ressources. — F.G. : Le délit de pollution de cours d'eau par déversement de substances toxiques : preuve, transaction, responsabilité pénale etc.

28e cahier, - 31 juillet 1954.

René Rodière : La validité des clauses limitatives de responsabilité dans les transports terrestres. — Jean Savatier : Les pouvoirs de l'assemblée des obligataires statuant sur les abandons ou modifications de droits à l'égard de la société émettrice. — Roger Merle : La protection pénale de l'huissier dressant un constat à la requête d'un particulier. — Pierre Velas : Le logement des évacués d'immeuble menaçant ruine : fondement légal et exécution d'office de l'arrêté municipal de réquisition de locaux.